

436676

NAŠA LUČ

februar 1999, letnik 48, številka 2

mesečnik za Slovence na tujem

Lidraolja.

Spet, tiste so rodile,
Pojjalti! vince nam sladko!
Ki nam oziroja žile,
Lerce razjuni in oho,
Ki vtopi
Vse skorbí,
V potetih porih upo budi.

Komu na prod veselo
Lidraolja, bratje! čni zapet:
Bóg náto nam določo,
Bóg živi vsi živenski svet,
Brate vse,
Kar nas je,
Sinó slovóce matere!

Čelnost, sréca, správa
Ki nam naj nazaj se vórnijo!
Otrok, kar ima skávas
Vsi naj si vséke vórnijo!

Dr. J. J. K. K.

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, München, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 061/313 241

E-mail: ljubo.bek@siol.net

E-mail: janez.pucelj@t-online.de

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	2.500	SIT
Avstrija	240	ATS
Anglija	12	GBP
Belgija	720	BEC
Francija	120	FRF
Italija	34.000	ITL
Nizozemska	40	NLG
Nemčija	35	DEM
Švica	29	CHF
Švedska	150	SEK
Avstralija	28	AUD
Kanada	25	CAD
ZDA	22	USD
Evropa	18	Eur

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun:

50101 - 603 - 401025, DRUŽINA, d.o.o.,

s pripisom za Našo luč,

devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d.,

50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-

147/94 z dne 23. 2. 1994 šteje Naša luč med

proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek.

Oblikovanje: TRAIANUS, d.o.o., Kranj

Tisk: Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

Prva str. ovitka: P. Pokorn: Mlin

Druga str. ovitka: Dr. France Prešeren

Tretja str. ovitka: Miklavževanje 1998

Četrta str. ovitka: Z. Podvinski: Zima

Žive naj vsi narodi

V mesecu februarju Slovenci doma in po svetu praznujemo svoj kulturni praznik. Slavimo ga na obletnico Prešernove smrti, kar je malce ironično, pa vendar smo lahko na ta dan ponosni. Tudi vi, dragi rojaki, se na ta dan zberete, da skupaj zajamete kulturno bogastvo. To je nastajalo še v času, ko smo Slovenci živeli pod tujo nadvlado, ko je bila kultura poleg vere edina pot narodovega obstoja. Kako si lahko drugače razlagamo dejstvo, da smo toliko stoletij kot narod preživeli, medtem ko so mnogi drugi okrog nas, na zunaj močnejši narodi, doživeli svoj propad in izginili z obličja zemlje. Prešernov praznik v sebi združuje ves narodov kulturni boj, ki je kot mozaik sestavljen iz prizadevanja vsakega posameznika. Narobe bi bilo misliti, da se je naša kultura začela šele z Brižinskimi zapisi ali s Trubarjem. To so samo mejniki, ki so posledica nečesa, kar je zapisano v srcu našega naroda. Zato je to dan vseh tistih, ki so poskrbeli, da duh slovenstva veje do današnjih dni.

Pri tem velja posebna pozornost vam, dragi rojaki, ki vztrajate na branikih slovenstva zunaj meja naše domovine, v zdomstvu in izseljenstvu.

Ko v Naši luči včasih listam poročila za nazaj, vidim, da je vaše praznovanje omenjenega praznika drugačno kot doma. V domovini je to bolj namenjeno uveljavitvi politične moči (v prejšnjem sistemu komunistične zablode, danes pa potomcev tistih, ki nam tudi v demokraciji ponujajo nekaj podobnega, vendar v drugačni preobleki), brez ozira na duhovno sporočilo praznika. Težave se začno že z izbiro slavnostnega govornika, nadaljujejo se z vsebino nagovora (ne pozabimo na zadnjo proslavo dneva reformacije, ko so govorniki slavnostni večer porabili le za to, da so, oprostite izrazu, pljuvali na Katoliško cerkev na Slovenskem), na koncu pa poslušalci žalostno ugotovijo, da to ni njihova proslava.

Zdi se, da bomo doma morali znova v šolske klopi in se naučiti tiste pristne in človeške kulture, ki dela življenje lepo: pogovor, odprtost do drugega in do samega sebe, razumevanje, spoštovanje sebe in drugih.

Kdo ve, zakaj je tako? Morda smo se že vsega malo prenajedli in nam ni nič več všeč. Ali pa kot Izraelci v puščavi objokujemo polne lonce mesa iz časov egiptovske sužnosti.

Kljub temu bi rad skupaj z vami naglas zaklical:

“Žive naj vsi narodi...”

"ZAPISANA ALI ZAPETA SLOVENSKA BESEDA JE DEL NAŠE KULTURNE DEDIŠČINE, NE GLEDE NA KRAJ BIVANJA!"

Slovenke sestre Budja že vrsto let na Švedskem uspešno ohranjajo svojo versko, kulturno in narodno podobo

Sestre Budja - Gabrijela, Avgušтина in Olga - živijo na Švedskem že več kot 30 let. Skupaj s starši, Angelo in Avgustom, ter z bratom Janezom so bile ustanoviteljice prvega slovenskega društva v Landskroni, kjer se je družina Budjevih v 60. letih začasno naselila. Starši in brat Janez z družino so se čez dobrih deset let vrnili v Slovenijo, sestre Gabrijela, Avgušтина in Olga pa so ostale na Švedskem vse do danes.

Že doma na Štajerskem pri Mali Nedelji, kjer je oče v povojnih letih bil organist, se je vsa družina postopoma vključila v tamkajšnji pevski zbor in dramsko sekcijo, ki ju je vodil oče Avgust. Takrat so prosvetno delo krajevni politiki delili na cerkveno in prosvetno, ker pa so Budjevi

udejstvovali na obeh področjih, teh pojmov še danes namenoma ne ločujejo. Zanje sta slovenska pesem in slovenska pisana beseda del slovenske kulturne dediščine, ne glede na kraj bivanja ali na ideološko pripadnost! Od doma so na Švedsko ponesli predvsem pevsko tradicijo in jo tam globoko zakoreninili med naše rojake in med številne švedske prijatelje.

Na Švedskem ste se naselile v 60. letih. Kako ste se "znašle" v tej tuji in daljni deželi in kaj vse ste morale postoriti, da vas poznajo in spoštujejo tako v domovini kot na tujem?

Po prihodu na Švedsko smo se Budjevi kaj kmalu zaposlili. Tipično za priseljence v neki državi je, da primejo

za vsako delo. Tudi sestre Budja smo svojo kariero začele z metlo in kuhalnico ter pleniciami. Ko pa so otroci odraščali, smo začele misliti nase ter se počasi vzpenjati po strmih stopničkih poklicne kariere. Ves čas pa smo bile dejavne v slovenskem društvu in predvsem v pevski sekciji.

Kakšna je bila Gabrijelina življenjska pot?

Naj takoj povem, da mi po domače rečejo kar Jelka. Pred odhodom na Švedsko sem z možem in najstarejšim sinom Poldijem živela v moževem rojstnem mestu Škofji Loki. Tudi tam sem pela v cerkvenem zboru in nekaj časa celo obiskovala solopetje. Na Švedsko oziroma v Landskrono sem prišla leta 1966. Najprej sem se zaposlila v nekem podjetju gumijastih izdelkov. Nato sem opravljala različne servisne naloge v enem od številnih izobraževalnih organizacij v Landskroni oziroma na tamkajšnji Ljudski univerzi (Folkuniversitetet), kje sem pozneje dosegla predčasno upokojitev. Leta 1989 je zaradi hude bolezni vse prekmalu umrl moj mož Polde Karlin. Tako sem postala vdova. Danes sem gospodinja in pomagam

otrokom - Poldiju, Robertu in Simonu, trem sinovom (dva imata že svoje družine) ter petim vnukom, da lažje premagujejo švedski vsakdanjik. Obenem sem duhovna in praktična voditeljica pri mnogih nalogah v slovenskem društvu v Landskroni, kar terjaja precej prostega časa. Na Švedskem imamo Slovenci tudi Slovensko katoliško misijo, katero vodi slovenski duhovnik Zvone Podvinski s sedežem v Göteborgu. Tudi tu sem ena izmed tistih, ki takoj radi priskočijo na pomoč, ko je potrebno v okviru cerkve v Landskroni kaj posebnega pripraviti. V zboru in tercetu pa pojem prvi glas - sopran.

Slovenci na tujem smo lahko najboljši ambasadorji naše domovine.

Pa spoznajmo še altistko Avguštino, po domače Gusti.

Po prvih desetih letih bivanja na Švedskem sem začela poučevati slovenski dopolnilni pouk na švedskih šolah v Landskroni. To v okviru društva delam še danes. V sredini 80. let sem se vpisala na srednjo šolo za humanistične in družbene vede in nato brez prekinitve nadaljevala študij na Filozofski fakulteti univerze v Lundu. Tam sem leta 1991 diplomirala kot "fil kand ali BACHELOR OF ARTS IN HUMANITIES". Pred tem sem se v šolskem letu 1988/89 vpisala na specializacijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer sem na oddelku za zgodovino preučevala slovensko zgodovino in nekatera etnična vprašanja južnoslovanskih narodov. Zaradi mnogih nemirov in vojn v svetu je v 90. letih na Švedsko prišlo veliko beguncev z vsega sveta, mnogi tudi iz držav bivše južnoslovanske federacije. Takrat sem se zaradi naštetih razmer zaposlila kot učiteljica švedskega jezika za tužce. Ob zaposlitvi sem na Inštitutu za nordijske jezike na lingvističnem in pedagoškem oddelku univerze v Lundu končala višjo pedagoško s predmetoma švedski jezik kot drugi jezik in zgodovino. Od leta 1991 sem tajnica pri Slovenski zvezi. Občasno dopisno sodelujem z Inštitutom za izseljenska vprašanja na kulturnoznanstvenem področju v Ljubljani. Sem tudi ena izmed štirih avtorjev prve antologije slovenskih pesnikov na Švedskem, izšle 1979 v Stockholmu z naslovom Štiri pota in razpotja v založništvu tedanje Hiše Svejug. V tej zbirki so med drugim objavljeni tudi štirje teksti štirih skladb nove zgoščenke, o kateri bomo povedali kaj več pozneje. S prvim možem Martinom Prevolnik, ki pa ne živi več, sva dobila tri hčere - Teodoro (ali Doro), Heleno (ali Lenko) in Anne-Marie; z drugim možem, Zvonkom Bencekom, pa sina Mateja. Imam tudi

Sestre Budja: Gabrijela, Avguština in Olga

osem vnučkov. V zboru in tercetu pojem prvi alt ali drugi sopran.

Olga, vi ste najmlajša . Kako ste se vi znašli v novem okolju?

Za začetek naj vam povem, da sem se že v domovini, to je v Škofji Loki, najprej izučila za frizerko in tako pozneje na Švedskem, kmalu po svojem prihodu, odprla svoj frizerski salon. Proti koncu 80. let sem se vpisala na srednjo šolo družboslovnih in humanističnih ved v Landskroni in nato neprekinjeno nadaljevala študij na Družboznanstveni fakulteti univerze v Lundu. Tam sem se specializirala za socialna vprašanja družbenih slojev in od leta 1995 opravljam službo socialne delavke v Helsingborgu, kjer z možem Ilkom Stopinškom že nekaj let tudi živiva. Iz prvega zakona z Dragom Kostanjevcem imam dve hčeri: Leonido, Karlo in Dominiko, Darjo ter dva srčkana vnučka. Po smrti očeta Avgusta (1987) vodim skorajda vse pevske sekcije v slovenskem društvu v Landskroni. Sama igram kitaro, malo tudi klavir in pojem tretji glas ali drugi alt. Naj povem, da so v pevsko sekcijo vključeni skoraj vsi člani družin sester Budja. Posebno skrb podarjamo tudi našim vnučkom, da bi se tudi oni lahko čimbolje vključili v okvir našega kulturnega in glasbenega delovanja.

Kdaj in kako ste začele s svojimi nastopi in kako to, da vas pozna že skoraj vsa Švedska?

Nova zgoščenka z naslovom Spoznanje

V glavnem nastopamo na vseh večjih slovenskih kulturnih prireditvah na Švedskem že več kot 30 let. Ne branimo pa se niti nastopov na manjših prireditvah, tako da večkrat sodelujemo tudi na manjših, predvsem priložnostnih proslavah in družinskih dogodkih, kot so pogrebi ali poroke. Nastopi so se kmalu razširili tudi med Švede. Že na začetku naše pevske kariere smo začele prevajati znane slovenske in švedske pesmi v oba jezika pa tudi pisati skladbe in lastna besedila v obeh jezikih. Poleg v tercetu smo v letih 1970-1995 nastopale tudi kot sestre vokalistke v narodnozabavnem orkestru Lastovke. Z njim smo nastopale po vseh slovenskih naselbinah na Švedskem in tudi za švedsko občinstvo. Tako smo zašle v mnoga slovenska srca; mnogi nam danes rečejo, da skoraj ni rojaka na Švedskem, ki nas ne bi poznal. Vse to naše delo na Švedskem skupaj z orkestrom Lastovke je bilo v 70. in 80. letih kronano tudi z nekaj posnetimi ploščami.

Mnogi pevci in drugi javni delavci pri svojem delu doživijo marsikaj lepega, včasih pa iz vsega tega nastanejo tudi kakšne zanimive anekdote. Poznate tudi vi kakšno na svoj račun?

Mislím, da jih je kar nekaj. Naj vam povem le dve. Pred kratkim smo nastopale na neki švedski poroki, kjer je nastopala tudi neka poljska solistka, ki je igrala na čelo. Po končanem obredu se je solistka obrnila k eni naših znank in jo začudeno vprašala, kako je vendar mogoče, da "sestre" nastopajo s prosvetnim repertoarjem in v civilnih oblačilih. Samostanski predpisi sester v Glumslövu so vendar tako strogi, da tega nunam - sestram ne dovoljujejo. S težavo smo nato "sestre" Budja solistki pojasnile, da smo sestre Budja sestre po rodu in ne po poklicu. To je vzbudilo seveda veliko dobre volje in dovtipov.

Ob neki drugi priložnosti, to je bilo že pred mnogimi leti, ko je v orkestru Lastovke z nami (že nekaj mesecev) igral kitaro Vinko Mrak iz Ljubljane, smo ob neki slovesnosti bili na skupni večerji doma pri starših. In kot se za Prleke spodobi, smo skoraj ves večer govorili v pravi prleščini. Vinko Mrak se ni mogel načuditi, kako da sestre Budja tako dobro obvladamo to narečje. Misleč, da se Vinko šali, smo mu dejale, da kar se Janezek nauči, to Janez zna. Še vedno mu ni bilo povsem jasno in začudeno nas je vprašal, od kod izvira naša družina. Dejale smo mu, da smo iz Prlekije, kar je Vinku skorajda vzelo sapo. Ko je po skoraj eni minuti prišel do nje, je jecljajoče izjavil: "Torej ste prave Prlečke - tega človek res ne bi verjel, saj ste vendar vse tri povsem normalne in odlične ženske!" Upamo,

da nam Vinko te objave ne bo zameril! Želele smo le ovekovečiti njegov izvrsten komentar na to, ko je zvedel za naše prleško poreklo.

Pred časom ste v Sloveniji izdale novo zgoščenko in kaseto z naslovom SPOZNANJE. Ali lahko našim bralcem poveste kaj več o pesmih na tej zgoščenci in kdo vse je sodeloval pri njenem nastajanju?

Vse pesmi so bile posnete v prostorih studija ZLATI ZVOKI pod vodstvom Igorja Podpečana. Zgoščenska vsebuje 14 skladb raznih skladateljev, z različnimi aranžmaji in priredbami. To so predvsem sestre Budja, Avgust Budja, Tomo Vitanc - rojak iz Švedske, znani švedski pesnik in trubadur Evert Taube, Jakob Aljaž, Igor Podpečan, Jože in Cita Galič, Jože Burnik in Miro Kokol. Na zgoščenci in kaseti so še tri večje ali manjše posebnosti, in sicer slovenska ljudska pesem ZVEDEL SEM NEKAJ NOVEGA, prevedena in zapeta v švedskem jeziku, švedska znana pesem SJÖSALA VALS, prevedena in zapeta v slovenskem jeziku, ter aranžman sester Budja, ki vsebuje VENČEK SLOVENSКИH NARODNIH PESMI, spleten in narejen v posebno obliko. Skladbe so posnete delno a capela in delno ob spremljavi raznih slovenskih glasbenih skupin.

In če za konec naredimo še nekaj reklame. Kako bi na kratko povabile naše bralce, da si čim prej priskrbijo vašo kaseto ali zgoščenko?

Dragi rojaki doma in po svetu, vabimo vas, da sami prisluhnete našim novim pesmim. Samo tako si boste lahko sami ustvarili pravšnjo glasbeno sliko o sestrah Budja, slovenskih izseljenkah na Švedskem. Želimo vam prijetno poslušanje! Slovenska pesem na Švedskem, lepo zapeta, prevedena in interpretirana v obeh jezikih je, menimo, trenutno eden najboljših načinov, kako obe državi zblížati med seboj, predvsem na kulturnem področju. Zato vokalistke Sestre Budja nekateri na Švedskem imenujejo tudi slovenske ambasadorke. Srčno upamo, da si bo naša nova kaseto in zgoščenko SPOZNANJE utrla pot tudi do vaših src, dragi naši rojaki doma, v zamejstvu in po svetu.

Tudi jaz se pridružujem vašim željam in vam želim, da bi še naprej vztrajale na začrtani poti v čast in veselje vseh Slovencev doma in po svetu. Največ, kar lahko storite, je, da to svoje poslanstvo prenesete tudi na druge, morda na vaše vnuke, da bo slovenska pesem, zapetna ali zapeta še naprej odmevala po vsej Skandinaviji.

Pogovarjal se je Ljubo Bekš

MED DVEMA DOMOVINAMA

Znanstveno delo o identiteti slovenskih izseljencev

Še nekaj let nazaj se o slovenskih izseljencih ni veliko pisalo, zlasti ne v dobri luči. V zadnjem času se je, hvala Bogu, pristop do Slovencev, ki živijo na tujem, v marsičem spremenil. Tako smo lanskega novembra Slovenci dobili znanstveno razpravo o slovenskem izseljenstvu v Južni Ameriki. Napisal jo je mladi raziskovalec Zvone Žigon, izdal pa Znanstveno raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter Inštitut za slovensko izseljenstvo. Temo povzema naslov Otroci dveh domovin - Slovenstvo v Južni Ameriki. Prvi del knjige je znanstveno zasnovan in je kulturno-antropološka študija ohranjanja slovenske narodne zavesti in etnične identitete med pripadniki drugega in celo tretjega rodu slovenskih izseljencev v Južni Ameriki.

Če je prvi del knjige znanstveno zasnovan in za običajnega bralca težak, pa je drugi, nekakšni dnevniški zapiski, precej lažji in človeško toplejši. V njem so zapisani pogovori in srečanja z izseljenci, zapiski s potovanj ter pisne izpovedi pripadnikov različnih generacij slovenskih izseljencev. Ti zapiski se berejo kot napete zgodbe, saj velikokrat pripovedujejo nenavadne življenjske dogodke in nenavadne poti izseljencev ali njihovih potomcev v novo domovino.

Knjiga je kritična do nekaterih pojavov v emigraciji. Kot znanstveno delo pa seveda pozitivno ovrednoti delo slovenskih duhovnikov in Cerkve med izseljenci.

Božo Rustja

OTROCI DVEH DOMOVIN

ZVONE ŽIGON

SLABA VOLJA

Tomaž ni ravno pogosto zahajal v knjižnico. Vendar je knjige kljub temu imel nad vse rad in Pavlo je v kakih dolgočasnih popoldnevih dobesedno spravil ob živce s tistim svojim ure in ure trajajočim branjem. Ko si je najbolj želela pogovarjati se z njim, obupati spomine, nekoliko tudi popravljati, je buljil v knjigo in ji na vsa njena vprašanja, pripovedovanja ali izzive vedno enako odgovarjal: "Ja, mhm, ja, seveda." Vedela je, da je njegova pozornost drugje, in to jo je dražilo. Če je še vztrajala, je navadno, kot da se je prav tisti hip spomnil, rekel: "Skoraj bi pozabil, knjige moram vrniti v knjižnico." Moral se je kar lep čas voziti z mestnim avtobusom, da je prispel do stavbe, v katero so pred desetletji naselili mestno knjižnico. Tomaž je vrnil knjige in nato stopil še v čitalnico, da bi prelistal revije, ko je bil že ravno tam.

Ne da bi imel kak določen cilj, je hodil od police do police, pogledal zdaj v to zdaj v drugo revijo, na hitro preletel nekaj krajših člankov o duhovnih gibanjih v današnjem svetu ter že hotel oditi, ko je opazil ob oknu žensko, ki ni prebirala revij, ampak je bila zatopljena v debelejšo, temnozeleno knjigo. Zbran, že kar meditativen izraz na njenem obrazu mu je dal vedeti, da ga verjetno sploh ni opazila in v trenutku ga je zamikalo, da bi vsaj od daleč pogledal, kaj bere, kaj jo je tako pritegnilo. "Ne, ne bom je motil. Vem, kako je, kadar klešeš svoje misli, kadar skušaš kaki stvari priti do dna in ti prav takrat pride Pavla ali pa kdo drug. Tisti trenutek in tista misel se potem nikdar več ne vrmeta," si je mislil.

Postaja mestnega avtobusa je samevala ne daleč stran od knjižnice. Tudi Tomaž je sameval in slaba volja, ki ga pravzaprav še ni zapustila, se ga je spet bolj in bolj pollaščala. Čakanje na avtobus je najbolj zoprna stvar na svetu. In če je to še pozno popoldne v februarju, potem je vsaka minuta daljša od prejšnje in sploh ne moreš nič storiti, da

ne bi postal tečen in zoprn in kot nalašč tudi ni nikogar, da bi nanj stresel svojo slabo voljo. Zaslišal je korake. Ni se ozrl. Ni bil razpoložen. Toda nekdo se je ustavil v bližini, na postaji. Prav tedaj je pripeljal tudi avtobus. Tomaž se je nemalo začudil, ko je videl, da za njim stoji ženska, ki je bila v čitalnici zatopljena v debelo temnozeleno knjigo. Umaknil se je, da je pred njim vstopila v avtobus. Pokimala mu je, ko je z očmi iskal prazen sedež. Prisedel je. "Videla sva se v knjižnici," je Tomaž začel pogovor. "Da, tu sem študijsko in v knjižnico hodim študirat. Nisem od tu. Sem iz Slovenije. "Kaj, iz Slovenije," se je Tomaž začudil. "Da, iz Maribora. Tu bom dva meseca na študijskem dopustu." Ni je stvari, ki bi mogla Tomaža bolj razveseliti, kot če je po naključju srečal v tem tujem mestu rojaka iz Slovenije. V hipu ga je minila vsa slaba volja. Ni mogel skriti veselja in ji je to tudi povedal. Predstavil se je, ji segel v roko. In kot da se že dolgo poznata, je rekla: "Zvonka mi je ime." Pogovor je stekel sproščeno. Tomaž ji je pripovedoval, da je bil v knjižnici predvsem zato, ker ima slab dan, ker je tečen, ker mu gre danes vse narobe.

Zvonka se je podobno kot v knjižnici zagledala nekam vase. Utihnila je za trenutek in zatem na glas razmišljala. "Včasih sem tako polna slabe volje in jeze in sem vsega sita in naveličana, da v meni sploh ni več nobenega prostora za tisto, kar je lepo, kar je sončno in kar je veselo. Duša je polna grenkobe. Kako naj se tega rešim? Edino z altruizmom. Edino tako, da nekemu storim nekaj dobrega, da nekemu nekaj podarim. Preizkusila sem to. Vedno drži. Zdi se mi, kot da se iz duše umakne del gorja in se v tisti izpraznjeni del vseli Bog, moj prijatelj. To me navduši. Potem se Bog naseli v vso dušo. In če hočem komu še kaj podariti, mu potem lahko podarim samo Boga. Verjemite to je zelo lepo."

Jože Urbanija

KNJIGA

Odkar ljudje znajo pisati, so posebno svoja doživlja Boga zaupali papirnatemu zvitku, knjigi. Knjiga in papirni zvitok sta postala tako Sveto pismo. Njegova beseda je "drugi kruh", kajti človek ne živi, kot je rekel Jezus, samo od zemeljskega kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz božjih ust.

S posodo te besede, s knjigo, so kristjani od nekdaj pazljivo ravnali. Sodni zapiski o mučencih govore o tem, kako so kristjani rajši pretrpeli smrt, kot izročili svete knjige poganskemu sodniku v uničenje. Za najsvetejšo knjigo velja evangelij, ki v štirih posameznih evangelijih prikazuje tako rekoč Kristusa samega. Kristus sam nam govori v njem. Zato obdaja liturgija evangeljsko knjigo s slovesnimi obredi. Spremljata jo akolita, ki nosita goreči sveči, počeščena je s kadilom in branje iz nje poslušamo stoje. Slovesno oznanjevanje iz te knjige je pridržano duhovniku ali diakonu. Diakon dobi to knjigo pri posvečenju kot znamenje službe.

Pri slovesnem posvečenju nove cerkve prejme škof od diakona evangeljsko knjigo in pravi: "Božja beseda naj napolni to hišo!" Pri škofovskem posvečenju se novemu nasledniku apostolov položi odprta evangeljska knjiga na glavo in ramena. To pomeni milost in breme, da oznanja evangelij, bodi prilično ali neprilično. In med cerkvenimi koncili in sinodami je navada, da postavijo odprto evangeljsko knjigo na poseben prestol. Kristusova beseda, Kristus sam naj so-

di, kar bodo ljudje ob sklicevanju nanj govorili in učili. Tako je bilo tudi na zadnjih koncilih v Vatikanu.

O ljudeh, ki hitro berejo, pravimo, da knjige požirajo. Preroku Ezekijelu je Bog naročil, kot poroča Sveto pismo, naj požre neki na obeh straneh popisani knjižni zvitok. To naj bi pomenilo, da je sprejel te besede v svoje srce. Božja beseda hoče iti do srca. Tu ne govorijo samo usta ušesom, ampak tudi srce srcu. V knjižnicah in zakristijah starih samostanov in stolnic so skrite evangeljske knjige, biblije in mašne knjige, ki se odlikujejo z umetniško pisavo, s čudovitimi slikami in platnicami. Posebno so se nekdaj trudili, da bi lepo okrasili začetne črke in začetne besede štirih evangelijev in začetek evharistične molitve (kanon) v mašni knjigi.

Po zadnjem koncilu so bile lepe stare knjige, deloma v sili, deloma tudi iz nepremišljenosti, nadomeščene z raznimi zvezki in listki. Oltar in pult za branje sta bila degradirana v podstavek za kup takih zvezkov in listkov. Počasi se začenjamo spet zavedati, da to pomeni odpoved dragocenemu simbolu knjige in s tem veliko izgubo. Krščanstvo je vendar religija knjige. Najnovejše izdaje biblij, lekcionarjev in manjših knjig poskušajo s pomočjo lepega tiska in skrbne opreme prenesti nekaj od pobožnega truda srednjeveških piscev in novoveških tiskarjev za sveto knjigo v današnje razmere.

(Iz knjige
krškega škofa
E. Kapelarija
Znamenja)

ALI SMEJO LOČENI IN SPET POROČENI PREJETI OBHAJILO? (2)

Tema o ločenih in ponovno poročenih kristjanih in odnos Cerkve do njih sta pogosto deležni pozornosti v smislu usmiljenja in razumevanja zaradi stiske, ki jo pogosto ti verniki nosijo globoko skrito v sebi. Celo njihovi prijatelji in sorodniki jih kdaj dovolj očitno obsojajo ali kažejo odpor. Zaradi tega, še bolj pa zaradi splošnega sekulariziranega in liberalističnega mišljenja čedalje več kristjanov sprejema tiste razlage, ki pravijo, da Cerkev glede tega ni več vredna upoštevanja, saj ostaja trdovratno in nerazumno na trdih stališčih, ne da bi imela za to primerno razlago in utemeljitev.

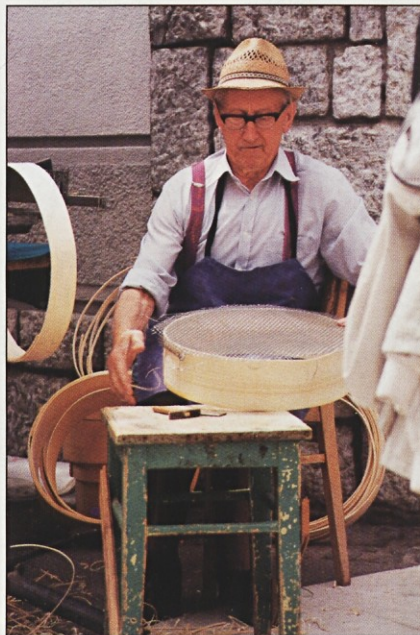
Je temu res tako? Oglejmo si naslednji del pisma rimskega papeža škofom o nauku Cerkve. V prejšnji izdaji NL smo vam predstavili pogoje, ko je vendarle iz pastoralnih razlogov mogoče dopustiti, da ločeni prejmejo enkrat ali nekaj časa obhajilo. Danes si oglejmo razloge, iz katerih izhaja resen odnos Cerkve do ločenih in ponovno poročenih.

Čeprav je znano, da so bile podobne pastoralne rešitve, kdaj naj bi ločeni vendarle lahko prejeli sveto obhajilo, že dane s strani nekaterih cerkvenih očetov in so bile do neke mere v praksi sprejete, vendar niso bile deležne splošnega soglasja očetov in nikakor niso nadomestile splošnega nauka Cerkve, prav tako niso določale njene discipline. Naloga splošnega učiteljstva Cerkve je, v zvestobi Svetemu pismu in cerkvenemu izročilu, učiti in pristno razlagati izročilo vere ("depositum fidei").

V zvezi z novimi, zgoraj omenjenimi pastoralnimi predlogi, ta kongregacija šteje za svojo dolžnost, priklicati v spomin nauk in disciplino Cerkve o tem vprašanju. V zvestobi Kristusovi besedi Cerkev izjavlja, da ni mogoče priznati veljavnosti nove zakonske zveze, če je bila prejšnja veljavno sklenjena. Če so se ločeni ponovno civilno poročili, živijo v stanju, ki objektivno nasprotuje božjemu zakonu in zato ne morejo pristopiti k obhajilu ves čas, dokler traja takšno stanje. Takšna določba nikakor ni kazenskega ali diskriminatornega značaja nasproti loče-

nim in ponovno poročenim, marveč izraža objektivno stanje, ki samo po sebi ne dovoljuje prejemanja obhajila: "Ni jim mogoče dovoliti (prejemanja obhajila), kajti njihovo stanje in življenjski položaj sta v objektivnem protislovju s tisto ljubezensko zavezo med Kristusom in Cerkvijo, ki jo evharistija napravlja vidno in navzočo. Poleg tega obstaja še poseben pastoralni razlog: če bi takim osebam dovolili prejemanje obhajila, bi to vernike zavajalo v zmoto in zmedenost glede cerkvenega nauka o nerazvezljivosti zakona."

Za vernike, ki ostajajo v takšnem zakonskem stanju, je pristop k obhajilu dovoljen edinole po zakramentalni odvezi, ki jo je mogoče dati "samo tistim, ki obžalujejo prekinitev znamenja zaveze s Kristusom in zvestobo do njega ter so odkritosrčno pripravljeni živeti tako, da to ne bo v protislovju z nerazvezljivostjo zakona. To je tedaj, kadar mož in žena iz resnih razlogov - na primer zaradi vzgoje otrok - ne moreta izpolniti dolžnosti ločitve - a se obvežeta živeti povsem vzdržno, to je, da se vzdržita dejanj, ki so pridržana zakoncema". V tem primeru morejo pristopiti k svetemu obhajilu, vendar mora biti odstranjena nevarnost pohujšanja.

Nauk in disciplina Cerkve glede tega vprašanja sta bila obširneje razložena v času po koncilu v Apostolski spodbudi o družini (Familiaris consortio, 1981). Spodbuda med drugim opozarja pastirje, da so iz ljubezni do resnice dolžni dobro razločevati razne položaje in jih opominja, naj spodbujajo sodelovanje ločenih in ponovno poročenih v različnih trenutkih življenja Cerkve. Hkrati poudarja stalno in splošno prakso Cerkve, "oprti na Sveto pismo, da namreč tistih, ki so bili razvezani in nato ponovno poročeni, ni mogoče pripustiti k evharističnemu občestvu."

(Nadaljevanje prihodnjič)

PREBUJANJE ETIČNE ZAVESTI

Poznate Emilijo Baranja? Ne? Tudi jaz sem slišal zanjo šele te dni, ko jo je revija Jana razglasila za Slovenko leta 1998. Janine bralke so se odločile za mater najstnikov, ki sta zaradi možganske paralize od rojstva negibna in ne govorita, fant pa ima še epilepsijo. Čeprav sta otroka povsem odvisna od drugih, ju hočeta Emilija in njen mož imeti doma. Ker je mož ostal brez dela, se družina težko prebija skozi življenje.

Ljudje smo navadno obsedeni z dosežki športnikov, hitro nas zasvojijo medijske zvezde, ne znamo pa opaziti in ceniti pravih junakov, tistih, ki nimajo para v sočutju in ljubezni, požrtvovalnosti in nesebičnosti. In vendar nam prav ti delajo trdo življenje v pehanju za kruhom in standardom znosno in lepo. Takšne žene in moške so namreč med nami, le oči moramo odpreti, razvezati jezik v zahvalo in dovoliti srcu, da se jih veseli in se jim pusti osrečiti.

Priznanje gospe Emiliji je dobro znamenje, saj razodeva, da še vemo, kaj so prave vrednote, kaj je človečnost in da prav to zasluži odlikovanje. To je znamenje zdravega duha in pameti, ki sta temelj skupnega življenja od družinskega do družbenega, vir osrečujoče sedanosti in zagotovilo prihodnosti.

Da se tak duh in pamet krepita kljub silovitim nasprotovanjem, kažejo množice - tudi mladih - ki drviijo na razstavo *Temna stran meseca*, obsežen zbornik z istim naslovom, pa je bil kljub zasoljeni ceni takoj razprodan. *Temna stran meseca* na kratko predstavi totalitarizem pri nas (1945-1990). Zgovorno je, da razstave ni pripravila država, marveč skupina okrog pisatelja Draga Jančarja in zgodovinarja Vaska Simonitija. Ta civilna pobuda, zanimanje za razstavo in zbornik razodevajo, da čedalje več ljudi razlikuje med družbo, ki je zgrajena na spoštovanju človekovih pravic, in družbo, ki jih ne priznava. Čut za malega človeka - žrtev državno-partijskega nasilja - očitno ni zamrl, marveč se čedalje več ljudi spoštljivo priklanja njegovemu trpljenju. Čedalje bolj živa je želja, da bi spomin na vse žrtve postal trajen klic k spoštovanju in nedotakljivosti slehernega življenja. **Nihče, še tako**

mogočen zmagovalec ali uspešen poslovnež ali razvita zvezda, ni več vreden kot sleherni še tako majhen in bolan, neznat in neznan človek. Samo kdor spoštuje slehernega človeka in mu po svojih močeh pomaga, je resnično velik človek, človek dneva in tedna in leta. V tej zavesti čedalje več ljudi obsoja in zavrača družbene odnose, kakor jih slika Jančar v *Temni strani meseca*.

“Za mnoga leta so postala zastraševanje, zapori, izseljevanje, izsiljevanje, grožnje, metanja iz služb, drobna in velika šikaniranja in pridobivanja za tajne službe oblika družbenega obnašanja. Ustvarjena je bila nevidna mreža plazečega se strahu, oportunitizma in ponižanih.

Ne vem, ali je, kakor industrijo in kmetijstvo, tudi sistem strahu kdo plansko urejal. Toda v sistemu zastraševanja je videti neko zakonitost. V vsakem okolju je bilo treba najti eksemplaričen primer, tako po horizontali, se pravi geografsko, kakor po vertikali, se pravi v vseh družbenih slojih in staležih. Že dolgo ni šlo več samo za maščevanje. Niso obsojali, ubijali in zapirali samo tako imenovanih kolaborantov iz ljubljanske nadškofije. Zapirali so tudi duhovnike na Primorskem, denimo v tolminskem procesu, na Štajerskem in v Prekmurju, na smrt so obsojali trgovce in industrijalce, ki so med vojno pomagali partizanom. V sicer čedalje bolj oslabljenih krogih nasilja so pogromov, zaporov, izgube služb ali prepovedi potovanj deležni vsi (...) povsod je bilo treba najti sovražnika. (...)

Ko je prvotni val nasilja minil in so ostali od časa do časa le še eksemplarični primeri sodnega kaznovanja ali metanja iz služb, se je družba, ali bolje rečeno, so se ljudje privadili življenju v novih razmerah. (...) Da, to je bil totalitarizem. In njegova moč sega daleč, še v današnji čas. Mnogim ljudem kakšna malenkost iz preteklosti, nekaterim samo članstvo v partiji, jemlje pogum, da bi se mu odpovedali. Sistem je deloval tudi tako, da je zlomil vsako solidarnost. Ustvarjal je množico nehotenih sokrivcev. To je tisto, kar danes jemlje moč in jasnost pogleda.”

V primerjavi s političnim in gospodarskim, športnim in razvedrilnim življenjem, ki imajo levji delež v medijih, so razglasitev Emilije Baranja za Slovenko leta ter razstava in zbornik *Temna stran meseca* videti le kot bežen utrinek človečnosti v brezbrizju ‘bolj pomembnega’. **Toda če pogledamo nanju z etičnimi očali, potem sta to v resnici dogodka leta. Pomenita namreč, da hočemo humano družbo in pravno državo z živo in ustvarjalno civilno družbo, v kateri nas bo vodil izostren čut za človeka in njegove pravice.**

Drago Ocvirk

MLADENIČEV TROJNA DOMOVINA

Prava tvoja domovina je ljuba materna dežela, prave vesel kraj, kjer je tvoja zibika stala, kjer si dete prve rožice trgjal in mladenič metulje prvokrat lovil. Tudi ptičica svoje gnezdo pozna, kako bi človek rojstni kraj pozabil! Sleherni zelen homec (hribec) nas pomni veselih mladih dni, vsak studenec (vreclec) nam pripoveduje od srečnih rajnih časov pretekle mladosti! Travniki zeleni in ledinice pisane nam že kažejo, kako veselo je svoje dni naše življenje bilo. Kdo bi svoji ljubi domovini za vse to hvale ne vedel? Kdo s hvaležnim srcem za svojo domovino ljubeznivo ne bi poskrbel?

Pomagaj svojemu kraju, v katerem si doma, kakorkoli zamoreš, da bo lepši in lepši prebivališče prave sreče in zadovoljnosti. Ne sramuj se svojega ljudstva, ki je tvoje ga naroda, in svojega jezika ne pozabi, ki so ga tebe tvoja ljuba mati naučili. Beseda materina je živo znamenje ljubezni materine; kdor to znamenje zataji, matere vreden ni. - Brani svojo materno deželo očitnih sovražnikov, ki z orožjem pridejo hiše in mesta zažigati; varji pa tudi svoji ljudi skrivnih zapeljivcev, ki po deželi prebivalce podpihujejo, na tihem ljudstvo puntajo zoper poglavarje, kralje in cesarje in strašnega razboja ogenj v streho nosijo. Taki prišepetovalci, stare pravde sleparski oznanjevalci, so dežele najnevarnejši sovražniki; svobodnost oznanjujejo, na tihem pa za ubogo ljudstvo strašno železje kujejo, da se Bogu usmili!

Druga tvoja domovina je domača cerkev, v kateri si bil krščen. V tvoji domači cerkvi krstni kamen stoji, pri katerem si prvo in največjo srečo prejel, božji otrok biti. Krstni kamen pomni, ter kaj so tvoji botri za tebe obljubili: da zvesto Bogu služiš, sveto čednost ljubiš in greh sovražiš. Tamkaj vidiš prižnico (leco ali kancel), kjer si prve nauke slišal večnega življenja, da jih ne pozabiš! Tam je spovednica, tvoja opomnica, da si se poboljšati obljubil in vredno spokoriti; da ne zamudiš obljube dopolniti! V cerkvi je oltar, sveta miza božja, kjer si tolikokrat pri sveti maši bil, sveto rešnje Telo zaužil in očitno spoznal, kako te Jezus ljubi. Cerkev je hiša božja in vrata nebeška. Tvoja žlahta tam počiva, zemlja starše pokriva; morebiti boš tudi ti pri njej počival.

Ljubi domačo cerkev, svojo duhovsko domovino, poskrbi, kolikor moreš, da snažna in čedna bo hiša Gospodova, v kateri si kakor kristjan doma. - Pa tudi svete krščanske

cerkve ne pozabi, katere cerkev zidana le vidno znamenje je. Ona je zbirališče pravih vernih kristjanov; njen srečni sin si ti, ona tvoja ljuba mati, ki zate skrbi. Skrbi, da boš njene nauke rad poslušal, se za njeno sveto čast poskušal; dopolnil, kar ona zapove, se varoval, kar ona prepove. Varji se krivih prerokov, ki Cerkev zaničujejo; ne verjemi goljufnim učenikom, ki nove nauke oznanjujejo in svete Cerkev ne poznajo. Kdor svete Katoliške cerkve za svojo mater nima, nima niti Boga svojega Očeta in ne ve, kje je doma.

Tvoja tretja domovina so sveta nebesa, hiša Očetova, kjer smo vsi doma. Tam je Bog, tvoj ljubi Oče, ki te k sebi hoče; tamkaj Jezus, tvoj Gospod, tebi prostor dela; tamkaj sveti Duh, ki te je posvetil, krono večnega življenja že pripravljeno drži in jo tebi dati želi. Tam je Marija, tvoja mati, ki za tebe prosi - tam so božji angeli, zvesti vsi prijatelji; tamkaj so izvoljeni tvoji ljubi bratje. Roke ti podajajo in te k sebi vabijo: "Ljubi brate, pridi! Pridi k nam v sveto nebo, pridi k nam damo!"

Za nebesa le skrbeti, za nebesa vse trpeti, za nebesa le živeti, za nebesa tudi umreti naj bo tvoja prva in poslednja skrb.

(Življenja srečen pot 1859)

ODLOČITEV ZA BOGA IN ZA ŽIVLJENJE

“Za Slovence je bil odločen trenutek, ko so volili med krščanstvom in poganstvom. Obri, ki so Kristusovo vero zavrgli, so izginili brez sledu iz zgodovine, tako, da je nastal pregovor: ‘Izginili so kakor Obri, niti sorodnika, niti dediča ni za njimi’. **Slovenci pa, čeprav razmeroma maloštevilni, so s krščanstvom stopili v krog kulturnih narodov** in so se ohranili do danes, ker so spoznali ‘dan svojega obiskanja.’”

Ob tem sijajnem besedilu nadškof dr. Rode takole razmišlja: Slovenski narod je “spoznal dan svojega obiskanja”. “Spoznal je trenutek, ki ga je Bog v svojem skrivnostnem načrtu določil, da ga povabi na svatbo svojega Sina in ga pridruži veliki družini krščanskih narodov. Odtlej so se slovenska srca postopoma odpirala besedi milosti, ki je zazvenela v domačem jeziku, v lepem slovenskem jeziku, kot pričajo Brižinski spomeniki. Po krstu je bil slovenski človek iztrgan iz oblasti teme in prestavljen v kraljestvo Božjega Sina, v katerem je našel odrešenje in odpuščanje grehov.”

Slovenski narod se je že pred 1250 leti odločil za krščanstvo. Takrat so se slovenski knezi skupaj z našimi predniki odločili za življenje. Sprejeli so krščanstvo in s tem življenje, sicer bi izginili kakor nekateri drugi sosednji narodi.

Nadškof Rode takole obuja slovenski spomin na dan svojega obiskanja: “Slovenski narod je tedaj spoznal, “da pravi Bog se kliče Bog ljubezni, da ljubi vse ljudi, svoje otroke, da čudno k sebi vod’ otroke ljube, da ne želi nobenega pogube”. Zvedel je za prebodene roke in ranjeno srce Božjega Sina, za večno in brezpogojno ljubezen, s katero Bog ljubi vsakega človeka. Seznanjen je bil s skrivnostno dramo smrti in življenja, ki se pri vsaki daritvi obnavlja v krščanskih svetiščih, seznanjen je bil z zakramentalno navzočnostjo novega gosta na slovenski zemlji, Jezusa v evharistiji. Odtlej se dviga na našem obnebiju mili in dobrotni obraz Device in Matere, ki ga bo stoletja kasneje kot najčistejši izraz slovenstva upodobil Leopold Layer: Obraz žene, o kateri ni bilo nikdar slišati, da bi koga zapustila, ki je pod njeno varstvo pribežal, jo pomoči prosil in se njeni priprošnji priporočal.”

Kako ne bi ob tem milostnem dogodku božjega obiskanja resno in odgovorno pomislili na svojo dolžnost, da dar

vere ohranimo in posredujemo prihodnjim rodovom! Na to sveto nalogo nas je opozoril papež Janez Pavel II. ob svojem obisku v Sloveniji: “Dokler je Cerkev še romarica na tem svetu, ni evangelij nikoli oznanjen enkrat za vselej. V vsaki dobi zahteva novih oznanjevalcev in prič. Ni dovolj sklicevati se na dediščino preteklosti, saj se mora vsaka krščanska generacija sama ponovno odločiti za krščanstvo.” **Slovenska sinoda želi dati nov polet evangelizaciji.**

Papež sam želi, da bi krajevne Cerkve pripravile sinodo do leta 2000. Z njimi naj bi pregledali svoje dosedanje delo, preučili naj bi sedanji položaj in predvsem naj bi izdelali dober načrt za novo evangelizacijo. V tej zvezi tudi nadškof in metropolit Rode močno poudarja, da je slovenski narod pred pomembno odločitvijo: “Ali se bomo predajali tokovom smrti ali se bomo odločili za življenje. Kdor se odloči za življenje, se odloči za Boga.” Nadškof obenem navaja papeževe besede kulturnikom v Mariboru: “Samo živa in bogata narodna kultura vas bo obvarovala pred nevarnostjo, da se pomešate ali celo izginete v svetu, ki je vse bolj izpostavljen izenačevanju in sivi poenotenosti. Obenem pa vam bo prav ona omogočala, da se s svojimi darovi v zboru narodov povsem enakopravno z drugimi deželami v ključite v novo Evropo.”

dr. Anton Štrukelj, Izberi življenje

SLOVENIJA V LETU 1998

Januar

Hrvaški policisti so že nekaj dni po novem letu na hrvaški strani meje aretirali dva slovenska obveščevalca (afera Zavrč), ki sta tja "zašla po naključju" (!!!) in zasegli kombi z naj sodobnejšo opremo, vreden več kot milijon nemških mark.

Papež Janez Pavel II. je 18. januarja imenoval Slovenca dr. Alojzija Ambrožiča za kardinala.

Februar

Zaradi afere "Zavrč" je odstopil obrambni minister Turnšek. To je bil že drugi slovenski obrambni minister, ki je bil prisiljen odstopiti zaradi napak svojih podrejenih.

Marec

Skoraj pol meseca se je državni vrh ubadal s tem, kdo bo novi obrambni minister, nazadnje pa je to postal Alojz Krapež, človek ki je pred tem vstopil v SLS.

Javnost je bila seznanjena z načrtom devetletne osnovne šole. Začela so se pridružitvena pogajanja z EU, Primož Peterka pa je drugič zapored osvojil velik kristalni globus v smučarskih skokih.

April

Za veliko noč je Posočje prizadel močan potres, ki je povzročil veliko materialno škodo. Država je potrebovala precej časa, da je lahko ugotovila, da škode ne bo mogla sama poravnati, ker v proračunu nima namenskih rezerv za primer katastrof. Čez nekaj mesecev so zato uvedli poseben davek, imenovan "posočnina".

Maj

V veljavo je stopil nov prometni zakon, ki naj bi z novimi in višji kaznimi uredil katastrofalne razmere na naših cestah. Z uvedbo drastičnih kazni in točkami se je vsaj za nekaj časa prekinilo "prelivanje krvi" na slovenskih cestah, že čez nekaj mesecev pa je bilo spet vse po starem. Posočje je bilo deležno še nekaj popotresnih sunkov, ki so naknadno poškodovali že tako slabo stoječe objekte. Stranko SLS pretresa afera o domnevnem nepravilnem financiranju stranke - stvar je bila očitno nastavljena in dana v javnost v pravem trenutku, da se čimbolj onemogoči delovanje in zaupanje v stranko pred lokalnimi volitvami.

Junij

Na prizorišču se pojavi nov časopis "Jutranjik". Njegov namen je bil razbiti informacijsko blokado, ki jo držijo "stari"

časopisi, ki so izrazito naklonjeni strankam prejšnjega sistema. Slovenci smo dobili nove osebne izkaznice, praznovali pa smo tudi sedmo obletnico razglasitve samostojnosti naše države.

Julij

Z 22. številko je zaradi finančnih težav prenehal izhajati časopis Jutranjik. Tako je propadel še en poizkus, da bi prebili informacijsko blokado. Časopis je bil veskozi deležen šikaniranja. Vsem glavnim dnevnikom je tako uspelo v svoji nameri, da mu onemogočijo prosto pot do bralcev (blokiral so službo za dostavo). Vse parlamentarne stranke so poskušale sprejeti pravni dokument, ki naj bi obsodili delovanje prejšnjega režima. Žal je vse ostalo le pri poizkusu, ker nekatere stranke (ZLS - komunisti, LDS - Drnovšek, DESUS - upokojenci in Jelinčič) niso bile sposobne pogledati resnici v obraz.

Avgust

Slovenija je za en mesec predsedovala v Varnostnemu svetu OZN. Svoje delo smo opravili korektno, čeprav je bilo tudi nekaj manjših spodrslijav. Vsekakor smo s tem dejanjem dobili priznanje kot zaupanja vredna država. Doma pa smo davkoplačevalci prejeli prve položnice za Posočje.

September

Ob začetku šolskega leta so v slovenskih cerkvah prebrali pismo slovenskih škofov, ki so pozvali starše, naj si prizadevajo za uveljavitev odprte šole, ki bo upoštevala tudi želje verujočih staršev in jim omogočila pouk o verstvih in etiki. Sile kontinuitete so zagnale vik in krik in Cerkev je bila spet na sramotilnem stebru. Boj za šolstvo se je nadaljeval tudi v parlamentu, ker sta SDS in SKD vložili interpelacijo proti ministru Gabru zaradi napak pri vodenju ministrstva za šolstvo in šport. Sredi septembra so bile napovedane tudi lokalne volitve županov in občinskih svetov v občinah. Razkrije se tudi nova afera na obrambnem ministrstvu. Minister Krapež naj bi si nezakonito dodelil nadstandardno stanovanje.

Oktober

V začetku meseca je zaradi afere in na podlagi vložene interpelacije odstopil obrambni minister Alojz Krapež. To je bil že drugi odstop obrambnega ministra v tem letu in tretji od osamosvojitve. Vladna koalicija se je znašla v krizi, kar se je posebej pokazalo ob imenovanju novega generalnega državnega tožilca, predsednik SDS pa je proti premierju sprožil ustavno obtožbo.

Za največje razburjenje pa sta poskrbela poslancata LDS - Jelko Kacin in SDS - Ivo Hvalica zaradi fizičnega obračuna v parlamentu. Prvi je namreč izgubil živce in drugega s čapšopisom udaril po glavi.

Ustavno sodišče je razglasilo, da je pred dvema letoma na referendumu o spremembi volilne zakonodaje bil izglasovan dvokrožni večinski volilni sistem. Ta mora biti uveden do naslednjih parlamentarnih volitev.

V Sloveniji je bil na obisku kardinal Alojzij Ambrožič.

November

Na začetku meseca so veliko škodo prizadejale poplave, ki so zajele večji del Slovenije. To je bila že druga naravna katastrofa to leto, za katero vlada ni imela pripravljenih denarnih sredstev. Janševi socialdemokrati so vložili že tretjo interpelacijo, tokrat proti notranjemu ministru Mirku Bandlju. Povod za interpelacijo naj bi bilo njegovo zavračanje parlamentarnega nadzora nad tistim delom ministrstva, ki lahko uporablja posebne metode.

Evropska petnajsterica nam je podelila javen ukor - počasi uvajamo evropsko zakonodajo.

Zgodile so se lokalne volitve - največ mest v občinskih svetih je dobila LDS, sledile pa so SDS, SKD, neodvisni kandidati, SLS, ZLSD in DeSUS.

December

Ustavna obtožba predsednika vlade, ki jo je v parlamentu sprožila opozicijska SDS, je bil prvi večji dogodek meseca. Premieru je očitala odgovornost zaradi sprejetja protustavnega sporazuma z Izraelom. Državni zbor je predlog obtožbe zavrnil. Poslanci so v decembru sprejeli proračun za leto 1999. Spomnili smo se osme obletnice referenduma, na katerem smo se Slovenci odločili za samostojnost.

ZAPISALI SO...

TEMNA STRAN MESECA

V Ljubljani so lani postavili razstavo 'Slovenci v 20. stoletju'. Predstavitev je bila nadvse zanimiva, vendar pomanjkljiva, ker je zamolčala nasilje totalitarnega režima po vojni. Pisatelj Drago Jančar si je pridobil nekaj sodelavcev in postavil razstavo z naslovom *Temna stran meseca*, kratka zgodovina totalitarizma na Slovenskem. Ob tem je izšla tudi obsežna knjiga, da bi bilo gradivo dostopno tudi tistim, ki razstave ne bodo videli. Iz uvodne razprave omenjenega pisatelja smo za vas v pokušino povzeli naslednji odlomek:

V sedemdesetih letih se je ogromno ljudi v Sloveniji tako ali drugače zapletlo s partijo. V zraku je bil še zmeraj duh vsaj nekoliko svobodnejšega časa iz konca šestdesetih in tisti, ki smo bili takrat stari okrog dvajsetih let, smo se takrat nekako svobodnjaško formirali. Ko je prišla partija s starim obrazom in metodami, je nismo prepoznali. Nekateri smo to naivnost plačali. V dneh pripravljanja razstave *Temna stran meseca* sem prvič po dolgih letih zablodil v labirint dokumentov, sodnih odločb, pisem in vsakovrstnih zapiskov iz časa, ko so me pritiskali k zidu in za kratek čas za zidove. Danes težko verjamem, da je v mojih pritožbah in pismih, pa celo v peticijah mojih prijateljev, mrgolelo toliko "socialističnih vrednot" in "naše družbe". Težko rečem, ali sem se sprenevedal ali bal ali je bil to dogovorjeni jezik oportunitizma, obredni obrazec, ki ni pomenil nič. Verjetno mešanica vsega skupaj. Vsekakor tudi v svojih očeh ne izpadem vselej ravno junak. Vseeno so me zaprli. Kot so Pučnika, čeprav je v nekaterih spisih, skupaj z drugimi perspektivaši zahteval pač pravičnejši in boljši socializem od obstoječega. Jezik in njegove besede niso pomenile nič. Oni so dobro vedeli, kaj kdo govori in kaj v resnici misli. Kaj govori zanje, za sodišče, za javnost in kaj govori svojim prijateljem. Brez dvoma tudi to, kaj govori med štirimi stenami svojega stanovanja. Vse so vedeli. Tudi, kako sem se nekomu smešno bahal: "Kar naj me zaprejo. Star sem šestindvajset let. Ko bom prišel ven, bom še zmeraj samo sedemindvajset. Potem bodo pa videli." Vedeli so, da sem razmišljal o begu čez mejo. **O mojem privatnem življenju so vedeli vse**, kot je pozneje zapisal neki udbaš. **Danes mi je jasno, da so me opazovali kot miš v laboratoriju**, ki se zaletava ob steklene stene. **Nisem jih mogel pretentati, niti malo ne**. In samo z mojim malim primerom so zapletli celo množico ljudi, ki so me morali, če že ne glasno obsojati, pa vsaj na teh ali onih sestankih dvigovati roke za mojo ekskomunikacijo,

se cmeriti na sodišču ali se zvijati pred udbaši na tajnih sestankih. Da, to je bil totalitarizem. In njegova moč sega daleč, še v današnji čas. Mnogim ljudem kakšna malenkost iz preteklosti, nekaterim samo članstvo v partiji, jemlje pogum, da bi se mu odpovedali. Sistem je deloval tudi tako, da je zlomil vsako solidarnost. Ustvarjal je množico nehotenih sokrivcev. To je tisto, kar danes jemlje moč in jasnost pogleda. Čeprav mu vsaj glede solidarnosti to zmeraj ni uspelo. Tudi v mojem primeru ne v celoti.

Človek rad pozabi na hude stvari. Še lažje je pozabiti na hude stvari, ki so jih preživeli drugi: Saj ni bilo vse v redu, ampak meni se pravzaprav ni slabo godilo. Seveda so zapirali ljudi, a v zaporu je bil zmeraj nekdo drug. Jaz sem si takrat z inflacijskim kreditom gradil hišo ali avto - to je še danes pogosto blebetanje. Res, Zupan je bil dolga leta v zaporu. Toda dobil je tudi Prešernovo nagrado, dvakrat. Izgovorov za to, da bi priznali, kako je vsa družba in velika večina njenih posameznikov padla prav na izpitu iz solidarnosti, ne bo nikoli zmanjkalo. To je tisto, zaradi česar se bo dediščina komunistične represije še dolgo držala. Ne morejo nam odpustiti svojih grehov, je zapisal Arthur London v Priznanju. In to ne velja samo za hladnokrvne cekajevske in udbovske zatiralce, pač pa za mnoge ljudi, ki se v srcu čutijo krivi, ker so sodelovali, ker niso bili vsaj solidarni z zatiranimi, izobčenimi, zaprtimi in vrženimi iz služb. Ne moremo biti zadovoljni in pomirjeni z dejstvom, da se je na koncu vseeno za vse skupaj in vsakogar posebej nekako izšlo. Tudi ko bi se. Vendar se ni. Za obešene v Murski Soboti se ni. **Za mnoge se je končalo s hudimi zapori, boleznimi, revščino, zagrenjenostjo do zadnje ure.** Tudi za Ludvika Mrzela se je slabo, strašno slabo izšlo. In potem ko so pisatelja Mrzela uničili, so nas iz šolskih čitank pitali z njegovimi teksti: Bog v Trbovljah.

Če hočemo v zvezi s tem obdobjem kaj razumeti, je treba videti in misliti posamično človekovo usodo. In prepletenost človekovih usod.

Ni bilo dovolj, da so na božični večer aretirali umetniškega direktorja mariborskega gledališča in znanega pisatelja Ludvika Mrzela in ga za sedem let poslali v najstrašnejše zapore, ni bilo dovolj, da so uničili njega, kaznovati je bilo treba vsakogar, ki je bil z njim solidaren. Da komu kaj podobnega ne bi prišlo na misel.

Pred nekaj leti, ko sem bil na kongresu PEN v Torontu, je zvečer v moji sobi pozvonil telefon. Glas na oni strani je zazvenel po mariborsko, vabil me je naslednji dan na kosilo. Bil je Ivan Dolenc, pisatelj, nekaj njegovih dobrih

novel sem prebral v Rodni grudi. Pri kosilu sem izvedel, da je bil, takrat mlad diplomiran slavist, v začetku petdesetih let urednik v kulturni rubriki mariborskega Večera. Ko je prišel iz zapora Mrzel, mu je Dolenc skušal pomagati, tako da je objavil dve njegovi pesmi. Zaradi tistih dveh objavljenih pesmi so ga klicali na Udbo in ga tako pritislili, da je emigriral. In ne samo njega, tudi tehničnega urednika, ker jih ni opozoril na objavo. V Kanadi je Dolenc začel kot gozdni delavec na mrzlem severu, dokler si ni opomogel in še enkrat doštudiral, tokrat primerjalno književnost.

Pouk, ki je zame sledil iz kanadskega srečanja, ni bil samo v tem, kaj se je zgodilo Ivanu Dolencu zaradi drobne solidarnostne geste, ki mu je povsem spremenila življenje, pač pa tudi v neverjetnem dejstvu, da je okrog tega dogodka vladal popoln molk. Jaz, ki sem samo dvajset let pozneje delal v isti hiši, nikoli nisem slišal niti besede o Ivanu Dolencu, o tem nisem slišal takrat, ko sem bil sam v težavah, in ne pozneje, vse do srečanja v Torontu. Še danes ne vem, kaj se je zgodilo s tehničnim urednikom, menda se je pisal Horvat. **To se pravi, da je bil poleg strahu najmočnejše orožje totalitarizma prav molk.** Zamolčane osebe, zamolčana življenja, zamolčani grobovi.

Na razstavi bo tudi dokument, v katerem neki partijski veljak naroča, da je treba grobove sovražnikov preorati, posejati s travo, da nikoli nihče ne bo vedel, kje so bili. Pravzaprav nič tako pretresljivega, če pomislimo, da so na Teharjah na grobove pobitih namenoma nanесли veliko smetišče in tja usmerili odpadne vode iz kemijske tovarne.

Takšno stanje še danes priča ne samo o totalitarizmu, pač pa tudi o barbarstvu ljudstva, ki živi tod naokoli in takšnega stanja ni pripravljeno ali sposobno spremeniti. In pravzaprav ne priča o ničemer novem. Ali ni bilo to v programu od vsega začetka? Ali ni zapisal Tone Seliškar, da bo to maščevanje seglo do samih najglobljih korenin. Mi ne bomo, je zapisal, posekali samo gnilega drevesa, mi bomo tudi njegove korenine izruvali in jih požgali, in zemljo, v kateri je raslo tako drevo, bomo deset klafter globoko prekopali, da ne bo ostalo za takim drevesom niti najmanjše kali.

In danes se čudimo, kako je mogoče, da nismo nič vedeli o roških pobojih. Prav tako nismo vedeli, kakor Nemci zelo dolgo niso hoteli vedeti za obstoj koncentracijskih taborišč. Zaradi strahu in molka nismo vedeli. Nismo vedeli, ker so bili tisti, ki so vedeli, zastrašeni do kosti, molčali so.

A N G L I J A

LONDON

Božični in novoletni prazniki so za nami. Kljub čedalje manjšemu številu članov slovenske katoliške skupnosti na Britanskem otoku, smo tudi minule praznike slovesno obhajali po vseh osmih krajih Anglije in Walesa, kjer naše rojake duhovno in pastoralno oskrbuje slovenska Cerkev že petdeset let.

Omenil bom župnikove adventne obiske s sv. mašo in srečanja po bogoslužju ter praznovanje svetega večera in praznika Gospodovega rojstva. V adventu je slovensko bogoslužje v kapeli doma v Londonu poživil odlični organist Vlado Počivavšek, brat mag. Ludvika Počivavška, duhovnika za Slovence v Avstriji na področju Linza. V Rochdaleu pa smo se pri božični maši razveselili po težki bolezni tako okrepljenega prof. Iliča. Profesor je na orglah spremljal petje edinega slovenskega pevskega zbora v Veliki Britaniji. Bog naj da dobremu prof. Iliču dovolj telesnih moči, da bo še dolgo prihajal k slovenskim mašam.

Že na praznik sv. Štefana smo se v Našem domu v Londonu razveselili prihoda patra Petra Lavriha s prijatelji in prof. Ralpa Prausmullerja, profesorja klasične filologije na škofijski klasični gimnaziji v Škofovih zavodih. Na nedeljo svete Družine nas je z obiskom počastil še pater Franci Pivec. Ti nadvse prijetni gostje so z nami pričakali novo leto.

V kapeli doma smo se s slovesnim somaševanjem treh duhovnikov poslovlili od starega leta. Leto, ki je za nami, je bilo za vsakega izmed nas leto Božjih milosti. Zahvali smo Bogu priložili tudi prošnjo, da bi nas še naprej blagoslavljal in podpiral. Na praznik novega leta je bogoslužje vodil pater Peter Lavrih, komisar za Sveto deželo. V svojem nagovoru je po zgledu Janeza Svetokriškega zelo posrečeno predložil vsakemu od navzočih poseben duhovni "facetel" ali sveženj duhovnih dolžnosti za leto Gospodovo 1999. V nedeljo, 3. januarja, smo imeli še skupno bogoslužje, ki ga je vodil pater Franci Pivec, v popoldanskih urah pa so se naši dobri gostje vrnili v domovino. Naj jih spremlja Božji blagoslov tudi v zadnjem letu drugega tisočletja.

Pri Kravosovih v Rothwellu (Leeds) so imeli krst

V nedeljo, 11. oktobra 1998, smo bili priča še enemu velikemu dogodku za Kravosovo družino, saj so v zadnjih nekaj letih slovesno obhajali že drugi krst. Tokrat je bil v domači župnijski

cerkvi St. Mary's Church v Rothwellu (v njej se naši rojaki zbirajo pri slovenskem adventnem in postnem bogoslužju) krščen Jamie Robert, drugi sin Davida in Lynn Kravos. Jamie Robert je bil rojen 25. junija 1998 v Leedsu. Krstil ga je njegov stric duhovnik Peter Kravos, ki je župnik v Claytonu pri Bradfordu v škofiji Leeds. Slovenska katoliška misija in slovenski rojaki čestitamo mladi družini za novega družinskega člana in ji želimo polno Božjega blagoslova in veselja pri krščanski vzgoji svojih otrok. Starim staršem, posebno Mirku in Mimi Kravos, pa polno zadovoljstva ob rasti in razvoju svojih vnučkov.

*ŽPS slovenske katoliške misije
v V. Britaniji*

Čeprav že malo pozno, vendar z veseljem objavljamo v Naši luči sledeče pismo:

Spoštovani gospod župnik!

V drugi polovici novembra smo imeli v Londonu letno sejo Slovenskih krščanskih demokratov Velike Brita-

Krst Jamiea Roberta Kravosa

nije, ki se jo je udeležilo lepo število članov iz Anglije in Walesa.

Glavno zanimanje ter tudi najbolj živahna razprava sta bili namenjeni trenutnemu političnemu položaju v rojstni domovini. Izraženo je bilo splošno razočaranje nad brezbriznostjo večine ljudi, ki bodisi ne gredo na volitve ali pa še vedno zvesto podpirajo balkanski komunizem.

Nerazumljivo je, da so ljudje na zadnjih predsedniških volitvah edinemu protikomunističnemu kandidatu dali samo 9 % glasov, 91 % glasov pa je šlo naravnost komunistom, njihovim sopotnikom in simpatizerjem.

Poglejmo volilno udeležbo na lokalnih volitvah: bila je samo 55 %, še mnogo slabše pa je bilo v Ljubljani, kjer je volilo le 32 % Ljubljančanov, kar je sramota za glavno mesto in celotno Slovenijo. Ljudje se verjetno niti ne zavedajo, da so z bojkotom volitev podprli komuniste. To je nerazumljiva in nesramna brezbriznost Ljubljančanov, jasno pa je tudi, da pri večini Slovencev še vedno prevladuje balkanska miselnost ter da so komunisti še vedno "ta pravi". Kuba,

Srbija, Severna Koreja in Kitajska - lepo družino imamo, kaj ne?

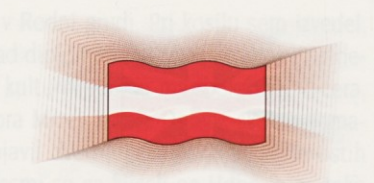
Tudi vlada in njeno gospodarstvo se obnašata po balkansko. Vlada se namreč poživža na ustavo, ne vrača pokradenega premoženja, v parlamentu je več izrednih, kot rednih sej (to se lahko dogaja le v Sloveniji), fizični napad v parlamentu ni kaznovan, državljani še vedno niso enakopravni, privilegiranih pokojnin je še vedno ogromno, država ne priznava zločinov in zločincev revolucije, še vedno krši človekove pravice?

Eno zgodbo o uspehu pa ta vlada le ima; to je pri borcih. Več kot jih umre, več jih je. Izvajajo in stopnjujejo se strupeni napadi na našo Cerkev in njeno vodstvo. Ne moremo razumeti, kako lahko ena od pomladnih strank vse to zvesto podpira in še vedno sodeluje pri tem kriminalu.

Samo Bog še lahko pomaga takemu slepemu in zapeljanemu narodu. To brez dvoma ni pot v Evropo, marveč le nazaj na Balkan.

(Težko nam je biti ponosen na takšno domovino).

Srečko Jereb, predsednik

A V S T R I J A

DUNAJ

Miklavževanje

Kot vsako leto je tudi letos župnik posebej povabil družine z otroki in druge vernike, naj se udeležijo svete maše na Miklavževo nedeljo. Miklavževanje je bilo tokrat kar v cerkvi takoj po sveti maši. Vsi otroci so bili enako lepo obdarovani. Po obdaritvi smo se zadržali še dalj časa v dvorani, kjer so tudi odrasli lahko zaužili nekaj Miklavževih dobrot. Za sladice je poskrbela Irena Kos.

Za letošnjo adventno duhovno obnovo, 12. in 13. decembra, je župnik povabil jezuita, dr. Jožeta Robleka iz Ljubljane. V soboto se je zbralo zadovoljivo število ljudi, medtem ko nam je v nedeljo zagodlo vreme. Strašanska poledica je onemogočila skoraj vsako gibanje po mestu, tako da si večina Dunajčanov in tudi Slovencev ni upala iz svojih domov. Le nekaj redkih pogumnežev se je udeležilo nedeljske svete maše.

Tema adventne duhovne obnove je bila molitev kot pogovor in stik z Bogom ter na to navezano odpuščanje bližnjemu. Zanimiva razmišljanja smo zaključili s pogovorom, tema pa je sledila sveta spoved. Poleg patra Robleka sta spovedovala še dva duhovnika.

V ponedeljek, 14. decembra, je na povabilo Avstrijsko-nemškega kulturnega združenja prišel na Dunaj ljubljanski nadškof, dr. Franc Rode.

Skupina SKD iz Anglije in Walesa

Zanimivega predavanja o mestu Boga v sodobni Evropi se nas je udeležilo kar nekaj Slovencev. Največ pa je bilo predstavnikov diplomatskih služb in prej omenjenega kulturnega združenja.

Tudi letos smo se v adventnem času srečevali vsako sredo zvečer v Slovenskem pastoralnem centru k duhovnim pogovorom, razmišljanjem in molitvi.

Tik pred božičnimi prazniki smo v naši cerkvi namestili nove reflektorje, tako da je bila med prazniki cerkev praznično razsvetljena. Polnočnico smo Slovenci obhajali ob 24. uri in se po tem še vse tri zaporedne dni zbirali k slovesnim svetim mašam. Cerkev, žal, ni bila ravno napolnjena, saj je bilo veliko rojakov v domovini.

Za sveti večer je župnik v spremstvu nekaj vernikov pokadil in blagoslovil prostore Slovenskega pastoralnega centra.

Vsako leto Slovenci postavljamo jaslice in krasimo božična drevesca. Tako je bilo tudi letos. Cerkev smo prvič osvetlili tudi od zunaj s svetlobno zaveso na obeh straneh vhoda.

Za staro leto smo se nekateri Slovenci zbrali k bogoslužju božje besede in prejeli evharistični blagoslov. V imenu vseh vernikov SPC smo se zahvalili Bogu za številne prejete dobrote in milosti v preteklem letu. Spet smo slovesno pokadili in blagoslovili vse prostore SPC, nato pa sedli k pogrtnjeni mizi, pripravile so jo štiri družine, pokramljali in zapeli nekaj božičnih pesmi. Nekaj čez polenajsto zvečer smo se razšli in vsak po svoje dočakali polnoč in leto 1999.

Lep pozdrav z Dunaja
Darja Belak

LINZ

Emilia Kerec (1932-1998)

Decembra se je od nas za vedno poslovila Emilia Kerec. Pokojna se je rodila 20. februarja 1932 v Vidoncih v Prekmurju. V družini je bilo veliko otrok. Rudolf Ficko, eden od njih, je postal duhovnik in je zdaj župnik v Kuzmi.

Pokojna Emilia je prišla v Avstrijo, ko je bila stara 26 let. Eno leto pozneje je spoznala Antona Kereca in se z njim poročila. V zakonu sta se jima rodila dva otroka, sin Vlado in hči Sabinā. V posebno veselje sta ji bila dva vnuka. Po poklicu je bila gospodinja. Čas, ko sta njena otroka odrasčala, je bil zanjo in njenega moža še posebej lep, čeprav jima ni bilo lahko. Zidala sta namreč hišo, zato ju je nekaj let spremljalo zelo trdo delo in odpovedovanje.

Številne obremenitve in težave, ki jih velikokrat prinaša trdo življenje v tujini, je pustilo posledice. Pred šestnajstimi leti je gospa Emilia hudo zbolela in se od takrat ni nikoli prav

pozdravila. Vendar je pokojna tudi ta težak križ sprejela in z njim živila.

Francoski pisatelj Camus pravi: "Vsak človek doživi svoj Getsemani!" Tako je tudi pokojna Emilia in vsa družina z njo predvsem zadnje tri mesece in pol, ko se je spet pojavila neusmiljena bolezen, doživljala svoj Getsemani. Veliko dni je preživela na meji med življenjem in smrtjo. Emilia in tudi njeni najdražji so skupaj doživljali trenutke upanja in obupa. Doživljali so človeško nemoč kljub vsej medicinski znanosti.

Za nekaj časa se je njeno zdravstveno stanje nekoliko izboljšalo. To je vtilo novo upanje njenemu možu in vsej družini. Toda to ni dolgo trajalo. Ko so v bolnišnici uvideli, da se ji zdravstveno stanje ne bo več izboljšalo, so jo odpustili domov. Tako je tri dni pred smrtjo bila še zadnjikrat v svojem toplem domu. Toda v sredo so jo spet odpeljali v bolnišnico, kjer je 16. decembra popoldne za vedno zaprla oči. Njeno trpljenje je bilo dopolnjeno.

V torek, 2. decembra, se je v Astenu zbrala velika množica, da bi pokojno Emilio Kerec še zadnjič pospremila na pokopališče. Mašo zadušnico je vodil slovenski duhovnik Ludvik Počivavšek, somaševala sta še g. Rudolf Ficko, brat pokojne Emilie, in g. Lang, upokojeni duhovnik iz Astena.

Pogreba so se udeležili tudi Slovenci, ki že dolga leta živijo v Avstriji. Slovenski zbor ji je pod vodstvom Antona Zoreta iz Linza zapel tri pesmi. Ko so njeno utrujeno telo spuščali v grob, se je oglasila pesem:

"Nad zvezdami še blaga duša tvoja biva,
ko grob tvoj žalost bridke solze zliva.
Nikjer, nikjer tolažbe v srcu ni.

Pokojna Emilia Kerec

*Le križ nam sveti govori,
da zopet vidimo se nad zvezdami,
da vidimo v raju večnem vse nad zvezdami."*

Slovenska skupnost izreka družini pokojne Emilie iskreno sožalje.

Lep pozdrav iz Linza

B E L G I J A

EISDEN - GENK

18. decembra je mešani pevski zbor **Naš dom** iz Genka nastopal na božičnem koncertu v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Maastrichtu na Nizozemskem. V tej cerkvi domuje več kot sto let star moški pevski zbor. Ker je to zelo mlad in maloštevilen zbor, so prosili za pomoč 4 može iz zbora Slomšek. Nizozemskemu občinstvu so častno predstavili lepoto slovenske božične pesmi.

Na sveti večer - v italijanski cerkvi - v Genku ob 21. uri in na božič ob 10.45 v Eisdnu smo imeli božični sveti maši. Pri obeh je lepo prepeval mešani pevski zbor Slomšek. Posebej lepa je bila maša v Genku, saj je bilo navzočih blizu 150 slovenskih vernikov in vernikov drugih narodnosti. Italijanskemu župniku smo se zahvalili za gostoljubnost, saj nam vedno daje na voljo njihovo cerkev. Tudi on je lepo pozdravil navzoče in nam voščil za praznike.

V nedeljo, 27. decembra, je slovensko katoliško kulturno in pevsko društvo Slomšek pripravilo svojim članom božičnico. Dvorana se je

Zlata poroka zakoncev Mrakič

napolnila do zadnjega sedeža, nekaj so jih morali celo dodati. Kljub slabemu vremenu nas je bilo zbranih kar 63. Število je zaokrožil petmesčni novokrščenec Adrien iz Liega.

Zbor je navzočim poklonil nekaj lepih božičnih pesmi. Podpredsednik Jože je namesto bolnega predsednika Stanija pozdravil navzoče v slovenskem in nizozemskem jeziku, Bernard, Poldi in Anica pa so prebrali prazniku primerne vzpodbudne tekste.

Upravni odbor društva je poskrbel za prijazno nadaljevanje srečanja ob lepo pripravljenih in obloženih mizah. Slovenci in Flamci si nismo

delali skrbi, kako naj se pogovarjamo. Govorico prijateljstva in medsebojne ljubezni razume namreč vsakdo. Na to smo tukaj navajeni, saj smo povsod z ramo ob rami, prijatelj ob prijatelju. Brez sporazumevanja v več jezikih tukaj ne gre. (Pred odhodom na srečanje z duhovniki je župnik Lojze posebej pozdravil Adriena z željo, da bi se mu čez leto pridružil kakšen malo mlajši vrstnik - "...če je še kje in komu mogoče...")

V decembru je **lepo stekla akcija zbiranja naročnine za Našo luč**. Alojzija Frankovič iz Liega in Dragica Mavrič iz Houthalena pa sta poravnali svojo naročnino že prej. Naročniki plačujejo pri duhovniku oseb-

Jože, Pepi in Bernard po delu na strehi doma Slovenske katoliške misije

no ali po bančnem nakazilu. Oddaljeni prejmejo pismo z župnijskim glasilom Bakla, v katerem je priložen že izpolnjen bančni obrazec. Drugi dobijo obrazec v cerkvi ali na misiji. Le še znesek in svoje ime vpišejo. To je praktično zaradi obojestranske evidence. - V letu 1997/98 smo prešli na plačevanje za leto naprej.

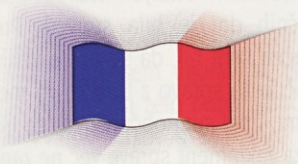
LIEGE

Pred iztekom leta, 13. decembra, je bil za našo skupnost posebno lep dogodek. Danilo RUST (član zbora Slomšek) in mami Tanja, rojena Lovrič (v Splitu), sta človeški in božji družini **podarila Adriena**, ki je bil ta dan krščen v Liegeu. Kot že večkrat, smo za sporazumevanje in spremljanje obreda uporabljali slovenski, hrvaški, nizozemski, francoski in italijanski jezik. Kako vesel mora biti nebeški Oče, ker se njegovi otroci iz toliko narodov in jezikov tako lepo razumemo med seboj...!

Manj vesela je ugotovitev, da je bil to **edini slovenski krst** v tem letu, včasih pa še enega ni. Slovenci smo čedalje starejši in čedalje manj nas

je. Še nekaj let, in nas tukaj več ne bo...

Lojze Rajk

F R A N C I J A

PARIZ

Miklavževanje

Po starih slovenskih običajih in šegah pa tudi po cerkvenem izročilu se Slovenci iz Pariza radi spominjamo svetega Miklavža. Njegova dobrota je izziv času, v katerem živimo. Vsak človek, obdan s trdim in mrzlim zidovjem pariških ulic in hiš, nestrpno išče vsaj delček sreče in toplino dobrote. Želi si, da vsaj za nekaj trenutkov doživi svetnika, ki pooseblja dobroto. Po nedeljski maši smo se s prožnimi koraki napolili v dvorano slovenskega doma v Chatillonu. Tam nas je sprejel sveti Miklavž, angeli in dva hudička, ki sta razgrajala in mnogim otrokom pošiljala strah v

kosti. Vendar dobrota in lepota angelov je bila lepša in močnejša kot ves hrup "hudičevih norčij". V lepem in vsebinsko bogatem programu, pripravili sta ga **sestra Rozalija in Antonija Žimc**, so učenci slovenskega jezika v pristni slovenščini izrekli vse tisto, kar od svetega Miklavža pričakujejo otroci, starši in vsi drugi. Vsak je čakal dar in radovedno gledal na pisane ovoje in vrečke, ki so se v različnih barvah svetili na odru. Sveti Miklavž, tako dolgo pričakovani dobrotnik, je vsakega otroka poklical po imenu. Ti so kljub strahu, ker so morali iti mimo hudička, korajžno pristopili pred Miklavža in angele, ki so jim poklonili tako zaželeni dar. Vsak je dobil dar pa naj bo otrok ali starejši in celo starejši in bolni, ki niso bili prisotni, so bili med tednom deležni Miklavževe dobrote. V teh srečanjih se je razodelo marsikatero čustvo. Nekdo je dejal: "Nihče se me že leta ni spomnil z besedo kot letošnji sveti Miklavž. Srečen sem, ker vidim, da je med vernimi še vedno dobrota in iskrena beseda." Večer je bil, ko smo se z vrečkami dobrote in paketi poslavljali in srečni vračali vsak na svoj dom. Letošnje miklavževanje nam bo ostalo še dolgo v spominu.

Božični prazniki

Pred božičnimi prazniki sta **dr. Janez Zorec in liturgist g. Jean** v kapeli sv. Terezije pripravila pod lesenim oltarjem jaslice. Njuna umetniška zamisel pri okrasitvi kapele in jaslic je vidno znamenje vere in ljubezni do Boga in Cerkve. Pred začetkom polnočnice smo vsi skupaj občudovali jaslice. Novorojeni Jezus še ni bil položen v slamnato zibelko k svoji materi Mariji in sv. Jožefu. Ko smo prihajali po cerkvi k oltarju, je **štiriletni Rafael Martin, vnuk Franca**

Otroci med cirkuško predstavo v Parizu

Golenka, s ponosom nesel dete, ki bo položeno v jasli. Tako je vsem oznanil radostno vest, da se nam je rodil Zveličar, Mesija, Bog med nami. Mali Rafael je dejal staršem: "To ni bil živi Jezus, ampak iz neke čudne stvari." Marsikatero oko je bilo rosno ob tem trenutku, a vsako srce je bilo veselo, da se nam je rodil Odrašenik sveta. V kapeli je bilo mnogo ljudi in ne malo novih obrazov, ki so pričali, da imajo Slovenci v Franciji še nekaj vere. Med mašo, pri kateri sta **somaševala prelat Ignac Čretnik in Silvester Česnik**, je slednji med pridigo orisal pomen praznika za vse človeštvo in za vsako osebo. Poudaril je: "Vsak žalosten obraz bi moral biti nasmejan in vsako trpeče, osamljeno srce bi moralo biti veselo in srečno, saj Novorojeni prinaša svetu obilno prgišče milosti, ljubezni in dobrote. Njegova svetloba je izziv vsakemu, če jo le hoče videti ali slišati v Besedi, ki se je učlovečila in postala meso resnice. Poklonimo se pred Njim in hodimo med ljudmi kot svetel žarek nasmeha, ki se dviga iz betlehemske votline." Božične pesmi so se prepletale z daritvijo, kar je še povečalo

duhovno razpoloženje vernikov. Po blagoslovu smo si zaželeli blagoslovljene in srečne božične praznike. Na božič pri maši ob 17. uri se je spet zbralo kar precej ljudi ob Kristusovem oltarju. Novost teh božičnih dni je bila spoved. Presenečen sem bil, da se jih je veliko odločilo za spravo z Bogom in med ljudmi. Imel sem občutek, da se ljudje za zakrament sprave več ne zanimajo. Ti dnevi pa so pokazali, da je spoved res nujna. Vemo, da se ni lahko odločati zanjo, vendar prav po tem zakramentu dobimo veliko milosti. Upam, da bo spoved spet postala vidno znamenje odpuščanja. To je bil najvidnejši znak, da se nekaj premika mimo običajev in navad, ki smo si jih pridobili v stiku s francosko Cerkvijo.

Silvestrovanje

V zaton je padalo staro leto in nam prineslo mnogo priprav na silvestrovanje. Društvo Slovencev v Parizu je pripravilo Silvestrov večer. Z dvomom v srcu smo se spraševali, ali bo kaj ljudi. Upali smo, da bo zabavni ansambel ALEGRA iz Horjula pri

Polhovem Gradcu le zbudil zaspance in jih privabil na zaključek leta. To naše upanje se je uresničilo, saj so se v dvorani zbirali Slovenci in Francozi iz vsega pariškega okolja. Ob vstopu v dvorano nas je pozdravil **nasmeh Marjance Ložar**, ki je s pristno gorenjsko skrbnostjo pobirala vstopnino. To je zelo nevhvaležno delo, saj marsikdo misli, da je to nepotrebno in nekoristno. Marjanci gre vsa pohvala za dober razplet večera. Njene prijaznosti in dobre volje so se nalezli tudi drugi. V dvorani se je nabralo precej več ljudi, kot smo si mislili. V kuhinji je predsednica društva **Eva Sutlič** pripravljala večerjo za vseh sto petdeset oseb. Prav posebno je treba pohvaliti **Jožico Kogej**, ki je ves popoldan kuhala krompir in druge dobrote. Njena kuhinjska spretnost je znana v Sloveniji in med Slovenci v Franciji. Med igranjem in petjem ansambla Alegra so gospodje, gospe in mladina prinašali k mizami hrano in pijačo. Bilo je pravo rajanje in ples, ki se je zavlekel v zgodnje jutranje ure. Vsa pohvala gre pevki in glasbenikom ansambla Alegra. Izvajali so pristne slovenske pesmi in tudi rokovsko glasbe, ki je navdušila mladino. **Izredna pohvala** gre Antoniji Šimc, Mariji Škrli, Sonji Čör za pridno postrežbo pri mizah in pomivanje pribora. Hvala tudi Janezu Ložarju, Jožetu Šimcu, Karlu Čöru, Niku Sutliču in Maksimilijanu Valantu za pripravo dvorane ter za strežbo pri mizah. Vsak se je trudil po svojih močeh in sposobnostih, da so bili vsi ljudje zadovoljni. Večina ljudi je dejala: "Lepo je, še si želimo takih srečanj in lepe glasbe."

Ob polnoči smo si zaželeli: "Srečno, zdravo in veselo novo leto 1999."

Obisk pri družini Valant v Parizu

LYON

Pred božičnimi prazniki sem obiskal nekatere Slovence iz Lyonske, grenobelske in klermoferanske škofije. Lepo so me sprejeli v Morastelu, kjer so slovenske sestre frančiškanke. Pri njih so vrata vedno odprta in pogovori prijetni. Sestre imajo veliko pastoralno izkušnjo pri delu s francosko Cerkvijo. Velikodušno in z ljubeznijo se razdajajo ljudem. Njihov pristen pogled na življenje in pastoralno delo temeljita na drugem vatikanskem koncilu.

V družini Gjura sem vedno sprejet kot dobrodošel duhovnik, saj imajo skupni cilj, da ostanemo povezani s slovensko Cerkvijo in Slovenijo. Zanima jih vse, kar se dotika življenja. Vsak ima svoje težave, a s skupnimi močmi se da veliko lepega doživeti in urediti tako, da se življenje nadaljuje po božjih načrtih.

Marija Matjašec je pri vsakem obisku vesela. Skrbi jo, da bi redno dobivala Našo luč, ker ji prinaša novice vseh Slovencev, raztresenih po raznih krajih sveta. Veliko naredi za revne ljudi v kraju, kjer živi. Rekla mi je: "To mi pomaga, da so dnevi krajši, pa saj mi pomaga Bog pri vsem!" Ko sem bil pri njej, je zazvonil hišni zvonec in mlada francoska družina jo je prosila za pomoč pri vzgoji otrok. Človek, ki se velikodušno razdaja drugim, je korigen Cerkvi in narodu.

Pri Pavlinovih v Loudresu sem se počutil kot doma. Poznamo se že več let, odkar me je Stanko Kavalari seznanil z njihovo družino.

Ko sem pozvonil pri družini Humar, mi je vrata odprti nasmejani obraz g. Rafaela, in me je z veseljem povabil, naj vstopim v sprejemnico. Pogovarjala sva se predvsem o veri.

Povedal mi je, kako rad je imel g. Jožefa Flisa. "Bil mi je duhovnik, prijatelj in svetovalec!" Tu sem začutil, kako se ljudje še mnogo let pozneje radi spominjamo duhovnika, ki jim je veliko pomenil.

Pri pastoralnih obiskih v klermoferanski škofiji sem ugotavljal, da je delo duhovnika zelo pomembno pri vzdrževanju stikov s Slovenijo. Posebno v družini Ivanec je duhovnik dobrodošel kot prijatelj. G. Lojze je človek, ki ve, kaj dela in kam naj pelje svoj mali lekarnarski laboratorij. Ponosen je na svoje delo in uspehe, ki jih je zaslužen dosegel s pridnostjo svojih rok.

MERICOURT

Za božične praznike je opravljal cerkvene obrede g. Štefan Vereš, ki je prišel v ta namen iz Slovenije. Njegova navzočnost je privabila mnogo ljudi, saj mi je dejal, da jih je bilo pri polnočnici ob peti uri popoldne okrog sto. Ljudje so bili zadovoljni, ker so imeli med seboj duhovnika, in to iz Slovenije. Včasih so majhne spremembe zelo koristne, ker se verniki lažje poglabljajo v zakramentalno življenje. Prav duhovnik, ki pride od daleč, lahko pomaga ljudem z drugačnim pogledom glede zakramenta sprave.

Silvester Česnik

JUŽNA FRANCIJA

RIBIÈRE - DOMEYROT (CREUSE)

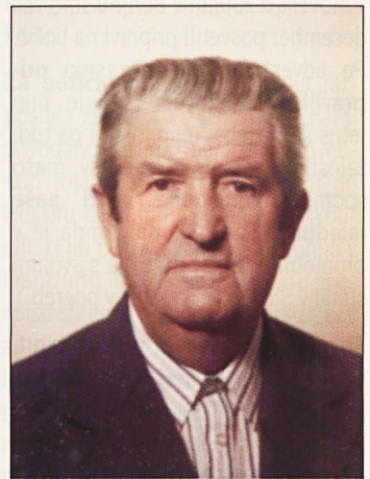
Dosegla nas je žalostna novica, da je 27. novembra odšel v večnost g. Martin Horvat iz Domeyrota. Žalostni smo, ker nam bosta manjkala njegovo

va dobrota in prijaznost, predvsem tistim, ki so mu bili v življenju najbolj blizu. Obenem pa se smemo v krščanskem upanju veseliti, da je rajni že deležen božje ljubezni, ki ga bo osrečevala na vekomaj.

G. Martin je bil rojen 10. avgusta 1919 na Hotizi v Sloveniji, kjer je preživel svoje otroštvo. Z 18. letom (15. julija 1937) je zapustil svoje domače in odšel v Francijo, kjer ga je čakalo pogodbeno delo na kmetiji v Toulx Ste Croixu. V vojni vihr se je leta 1944 kot prostovoljec pridružil francoskemu odporniškemu gibanju. Leta 1950 se je vrnil v Slovenijo in se 31. januarja naslednje leto poročil z Vereno Kustec. Skupaj sta se spet podala v Francijo, kjer se jima je leta 1953 rodil sin François-Michel.

Leta 1959 se je Martin s svojo mlado družino naselil v kraju Ribière v občini Domeyrot, kjer je živel do smrti. Danes počiva na pokopališču v Domeyrotu, kamor so ga pospremili njegova ljubeča družina ter njegovi slovenski in francoski prijatelji.

Številni so imeli rajnega Martina radi in ga spoštovali. Bil je pravičen in dober mož in oče, vsakemu in ob

Pokojni Martin Horvat

vsakem trenutku je rad izkazoval dobroto. Veliko je bral ter z zanimanjem spremljal dogajanje po svetu, predvsem v Franciji in svoji rodni Sloveniji. Vedno se je rad srečeval z rojaki; v zadnjem času je prihajal celo zelo daleč, da se je lahko udeležil občasne slovenske svete maše v Châteaurouxu.

Ugasnilo je plemenito srce našega rojaka, toda njegova duša je mogoče že dosegla mir v novem življenju pri Bogu. Družini rajnega Martina izrekam v imenu vseh Slovencev v Franciji sožalje in našega rojaka vsem priporočam v molitev.

David Taljat

Mateja Goljevšček je pridna ministrantka.

mladih od tragično preminule 26-letne Saše v cerkvi poslovlili sestrična Tatjana Štukelj v slovenščini in mlada Nemka v nemščini. Poudarili sta njeno pridnost, ustvarjalnost, priljubljenost, nenadomestljivost. Po njeni smrti ostaja med mladimi vrzel - ne bomo je pozabili.

Po maši smo imeli v veliki dvorani miklavževanje, pripravili sta ga Tatjana Pasler in Tatjana Štukelj, učiteljica Lilijana Stajan pa je z učenci slovenskega dopolnilnega pouka pripravila igrico. Ta prikazuje, kako hudiček zapeljuje otroke, ko pa

Mladi so upanje naše župnije. Ministranta Marko Pangerl in Danijel Gabor

pridejo Miklavž in angeli, jih zmotijo in jim pokažejo pravo pot v življenje.

Dvorana je bila polna, ljudje navdušeni nad predstavo, kajti otroci so se čudovito vživeli v svoje vloge in jih odlično odigrali. Predstavo sta s petjem spremljala oba naša zbora in Kristjan Božič s kitaro. Ob koncu je Miklavž razdelil darila vsem otrokom, tudi večjim in mladini.

Drugi dan, prav na sv. Miklavža, je praznoval 60-letnico Jože Božič, nepogrešljiv pri delu v župniji. Ponavadi pomaga v kleti, njegova žena Milka pa skoraj na vseh prireditvah kuha. Želja njegove Milke je bila, da mu ob življenjskem jubileju pripravi presenečenje - v Berlin sta mu prišla voščiti Jožetova sestra z možem. Jožetu je skoraj zastalo srce, ko ju je zagledal! Dvorana je bila polna gostov, prijateljev, igrala mu je Druga generacija; v tako prijetnem ozračju je Jože gotovo začutil, kako priljubljen je med nami in kako ga imamo radi.

Skoraj istočasno je praznoval 65 let Štefan Pucko, prav tako nepogrešljiv pri vseh naših akcijah. Obema smo se oddolžili z besedami zahvale in skromnim darilom.

Na sveti večer smo se lepo pripravljani na Odrešenikov prihod že ob 23. uri zbrali v cerkvi. Župnik Dori je s šestimi mladimi pripravil čudovit božični program z recitacijami pred jaslami. Vsako je z božičnimi pesmimi spremljal oktet, sekstet oziroma Druga generacija. Vodilna misel božičnega programa je bila: iz vsakdanjega življenja se vračamo k odrešenikovemu rojstvu, ob njem svoje življenje potrdimo in ga s tem osmislimo. To so nam ponazarjali mladi recitatorji Iva, Darja, Andrej, Martina, Aleš in Sandra ter njihove

BERLIN

Od Miklavža do novega leta

V slovenski župniji v Berlinu smo ves december posvetili pripravi na božič. Po adventnem koncertu smo pripravili miklavževanje, ki je bilo letos še posebej lepo, hkrati pa tudi žalostno, saj smo se med sv. mašo spominjali nenadne smrti naše mladinke Saše Škoda. Umrla je v prometni nesreči, ko je šla s svojimi starši v Slovenijo na stričev pogreb.

Advent, sv. Miklavž, prihod, smrt, vstajenje, veselje, rojstvo - vse to nas je prevevalo pri tej maši, predvsem pa tolažba in upanje, kar v takih trenutkih vsi najbolj potrebujemo. Ob koncu maše sta se v imenu

Jože Flajs je srečal Abrahama.

Milka in Jože Božič (prva dva z leve) redko sedita za mizo.

pesmi: Noč se spušča, Cesarja rimskega, Za zvezdo, Mir ljudem, Blažena noč. Srca prisotnih je napolnjevala toplina. Ob zadnji pesmi, Poljub si podarimo, recitirala jo je Sandra, sta v cerkev stopila dva mlada v vlogi Jožefa in Marije z Jezusom v naročju. Počasi sta stopala proti oltarju. Njihov prihod, osvetljeval ga je Franci Žirovnik, je nakazoval prihod Luči v temo. Mala Sandra je iz Marijinih rok sprejela Jezusa, ga poljubila, in skupaj so ga položili v jaslice. Postopoma so se prižgale luči, oglasila se je pesem Sveta noč... Z božjim Detetom v jaslicah nam je med polnočnico v polnosti zasijala Luč življenja.

Po polnočnici smo se zbrali v skupnih prostorih, kjer sta za praznično pogrnjene mize in božično večerjo poskrbela Mirko in Tilka Selevšek. Polni veselja, notranjega miru in luči smo se po koncu odpravili vsak na svoj dom.

V naslednjih dneh smo blagoslovili otroke in vino. Bližalo se je silvestrovo. Tradicionalno silvestrovanje se vedno začne z mašo. Organizatorja sta bila tokrat požrtvovalna Barbara in Štefan Pucko s sodelavci, ki so imeli polne roke dela, da so pripravili dvorano, hrano in pijačo za okrog 200 ljudi. V goste so prispele Mlade

franje, štiri mlada dekleta, ki so z odličnim igranjem zabavale ljudi do jutra, za smeh pa je poskrbel Marjan Hercog, ki je s svojo nenavadno ple-salko odplesal tango, valček, rokenrol. Opolnoči je župnik vsem prisotnim in njihovim družinam v Berlinu in doma v Sloveniji zaželel obilo zdravja in vse dobro v zadnjem letu drugega tisočletja.

Že 2. januarja se je veliko Berlinčanov zbralo v bližini Dolenjskih Toplic, **kjer je Abrahama praznoval Jože Flajs.** Jože je član ŽPS, pri delu v župniji pa mu pomagata žena Ljubica in hčerka Marija. Je velik ljubitelj vina in kletarstva, tako da se tudi v Berlinu, če mu le čas dopušča, ukvarja z njim. Praznovanja se je udeležilo veliko njegovih prijateljev, sorodnikov in sodelavcev, navzoča sta bila tudi prejšnji in sedanji župnik v Berlinu, Martin Horvat in g. Dori, ter nemški župnik Eberhard Meinka, ki je deloval v neposredni sosesčini Jožeta Flajsa v Berlinu. Jožetu smo voščili vse najboljše, pripravili pa smo mu tudi cel kup presenečenj. Hčerka Marija je pripravila zanimiv program in mu tudi zapela. S pesmijo in darili mu je prišla voščiti skupina Karitas iz okolice Ljubljane, igral je ansambel Meh. V gostilno Kolesar, kamor Jože, kadar je na dopustu, zelo rad zahaja,

sta ga prvič pripeljala Jožica in Zlato Seličanec. Nanjo ga veže veliko prijetnih spominov, zato ni naključje, da smo se zbrali prav tam. Zadovoljni, srečni in polni novega upanja, da bomo tako povezani tudi v prihodnje, smo stopili v novo leto 1999.

M.M.

FRANKFURT

Mesec december je bil po naših skupnostih najbrž povsod živahen; na začetku Miklavž s svojo dobroto (ponekod mu še vedno konkurira dedek Mraz ali nekaj podobnega) in že je tu božično praznovanje, za mnoge tukaj, za druge v domačem kraju.

Za božični praznik je župnija zaposlala župnijsko glasilo Med nami povedano na 700 naslovov slovenskih rojakov, ki živijo raztreseni po Hessnu oziroma po vseh treh škofijah, ki jih pokriva slovenska župnija v Frankfurtu. In ko sem v adventu spet vpisoval nove naslove posameznikov ali družin v seznam slovenskih župljanov (še okrog 100 naslovov čaka na to), sem opazoval pri tem tudi neko spremembo, ki se je zgodila v nekaj desetletjih. Ko so pred dvajsetimi, tridesetimi leti Slovenci (in dru-

Miklavž je v Frankfurtu razveselil mlado in staro.

Župnik Martin Retelj v prijetni družbi

gi) prihajali sem, so dobili delo in stanovanje v glavnem po večjih mestih in so živeli bolj skupaj. Danes je položaj precej drugačen. Še vedno jih mnogo živi po večjih mestih, toda mnogi, zlasti mlajši, so se zaradi dela, stanovanja ali družine oz. poroke razselili tudi po manjših krajih praktično po vsem Hessnu. Skorajda ni naselja, kjer ne bi bilo vsaj kakšne slovenske družine ali posameznika. Na neki način je bil torej stik med njimi in s slovensko župnijo ali kakšno drugo skupnostjo bolj preprost in lažji. Večkrat so se lahko videli, srečali. Danes so lahko povezani z župnijo morda samo z mesečnim pismom, Našo lučjo, telefonskim klicem ali z obiskom duhovnika. Zaradi tega se krha zavest pripadnosti slovenski župniji in skupnosti. Pa tudi delo za vse, ki so tako ali drugače v službi rojakov, je zaradi tega težje, napornejše in najbrž tudi manj uspešno.

rem

MÜNCHEN

Osrednji dogodek v decembru je bil **Miklavžev večer**. Naši farani so se v lepem številu zbrali po nedeljski maši v dvorani na Blumenstraße.

Najprej je bil na sporedu kratek Miklavžev prizor, ki ga je napisal naš nekdanji župnik Branko Rozman. Pristrčno je postavil pred nas dobrodušnega svetega Petra, ki je že nekoliko postaran pripravljal vse potrebno za Miklavžev odhod na zemljo. Pri tem mu je nesebično pomagal sv. Anton, pa seveda urna in spretna angela. Sv. Peter je pozorno poslušal vsebino otroških pisem, ki so izražala njihove pobožne želje po darovih. Nato je pogledal v svojo nebeško knjigo in prebral, kako se je otrok v resnici obnašal in v skladu s tem

odredil darilo. Besedilo je bilo napisano duhovito. Pa tudi glavna igralca nista bila od muh. S svojo igralsko spretnostjo sta požela smeh. Pri tem so jima pomagali tudi naši šolarji, ki so ubrano zapeli Miklavževo pesmico.

Slovesen Miklavžev prihod je naredil velik vtis na predšolske otroke. Z vsakim je spregovoril besedo, ga pobožal in mu pokazal svojo naklonjenost. Potem je prebral svoj nagovor za vse v dvorani in povabil vsakega otroka na oder. Za vsakega je našel spodbudno besedo. Neka-

Obdarovanci z Miklavžem

Slovenci, ki se srečujemo v Rosenheimu, se radi ustavimo pri skupnem kosilu v gostilni.

teri otroci so mu v znak hvaležnosti povedali ali zapeli še kakšno pesem. Najlepše pa so se odrezala dekleta našega mladinskega pevskega zbora, ki so lep večer zaokrožila s krajšim koncertom. Posebna pohvala velja voditeljici zbora Marjanci Bolčina.

Med božičnimi prazniki je bil obisk maše bolj pičel. Mnogi farani so se odpravili v domovino in božičevali v krogu svojih domačih. Kljub temu se nas je pri polnočnici zbralo lepo število. Vsem rojakom želimo srečno, zdravo in uspešno 1999!

ROSENHEIM

V navado je že prišlo, da se pred božičem zberemo po možnosti vsi Rosenheimčani na kosilo v kakšni gostilni. Glavno pa ni kosilo, ampak to, da smo malo dalj skupaj in se pogovorimo, saj po maši ni toliko časa, čeprav se včasih kar ne moremo raziti. Letos so nas razveselili že trije vnuki Golobove družine. Mala Marija, ki je bila med nami že lani, je pripeljala s seboj še bratca in bratranca.

Naša majhna skupnost ni le iz Rosenheima, ampak pridejo nekateri tudi iz okoliških krajev, iz Priena, Bad Aiblinga, Achenmühle in celo iz

Traunreuta. Kar nekaj kilometrov je treba prevoziti do cerkve.

Bog daj, da bi se še dolgo zvesto zbirali k službi božji in gojili medsebojno prijateljstvo.

TRAUNREUT

Gospod **Pavel Rebevšek** je zaključil svojo zemeljsko potovanje. Pokojni je bil rojen v Zlatečah leta 1922. Vojna mu ni prizanesla, na francoski fronti je zgubil nogo. Leta 1952 se je v Žrečah poročil s Franciško Brglez. Rodila sta se jima sin in hči. Leta

Pokojni Pavel Rebevšek

1959 je prišel v Nemčijo, najprej v Piding, od koder se je kmalu priselil v Traunreut. Leto kasneje je prišla vsa družina. Zaposlen je bil pri Siemensu. Leta so ga oslabela, dokler mu ni kap pretrgala niti življenja. Pokopan je v Altenmarktu.

Bog naj ga sprejme v svoja večna bivališča; domačim pa izrekamo naše iskrene sožalje.

OBERHAUSEN

Župnija je z veselim dogodkom vstopila v novo, zadnje leto tega tisočletja. Že na pragu leta smo imeli v Oberhausnu **krst malega Paula KRIŽANECA**. Veselju ob krstu v kapeli sv. Klementa so se njegovim staršem Tomasu in Gabi, rojeni Lobe, pridružili številni sorodniki ter prijatelji. Mladi, dobri krščanski družini iskreno čestitamo, malemu rojaku pa na poti božjega otroštva želimo vsega dobrega z božje in starševske strani.

Praznik Gospodovega razglašanja tudi nas rojake vsako leto povabi k "trikraljevski akciji" za otroke v deželah, kjer delujejo slovenski misijonarji. Cerkev, sredi katere živimo, nam je lep zgled in spodbuda za dobrodelnost.

Naj ob tem velja iskren Bog povrni vsem, ki ste v januarju odprli svojo toplo dobrotno roko in ljubeče srce.

Zahvala tudi za decembrsko do-brodelno akcijo "bazar" in darove naših skupnosti v župniji ter posameznikov. Za obnovo narodnega svetišča sv. Jožefa (v ta namen je akcija potekala) smo zbrali ter odposlali lep dar - 2.250 DM.

Vsakoletnim načrtom ob vstopu v novo leto se pridružuje tudi ena od januarskih nedelj - NEDELJA VERSKEGA TISKA. V najrazličnejših silnicah, ki vdirajo v človeka ter ga želijo na različne načine oblikovati, je še kako potrebno najti čas za bogatenje človeške osebnosti s pisano besedo. VERSKI TISK ima v življenju kristjana gotovo silno pomembno mesto. Vsak, ki želi postajati bolj zrel

kristjan, se mora tega zavedati. Letošnje geslo za mesec verskega tiska BESEDA JE LUČ NA POTI ŽIVLJENJA, naj v nas potrdi ali na novo prižge "lučko časa za branje verskega tiska".

Alexandra Koleritsch je septembra rekla "Da" Marcelu Hempenu.

Dosedanji naročniki mu ostajamo zvesti, v svoj krog pa z veseljem vabimo nove naročnike rojake!

Dragi rojaki, v tem mesecu posebej povabljeni še: 7. 2. ob SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU (v ESSNU ter MOERSU), starši z otroki na katehetsko srečanje družin v Nieder-

mühlh ter na pustovanje (7. 2.) v Moersu.

Alojzij Zaplotnik

STUTTGART

*"Svitaj se, svitaj beli dan,
da bo prišel ljubi Jezus k nam,....
Marija z Jožefom."*

Adventni in božični čas sta potekala med Slovenci v Stuttgartu in okolici v znamenju miklavževanj in prijetnih adventnih večerov, ki smo jih v okviru župnije in slovenskih društev pripravili v različnih krajih na Württembergem.

Igralska skupnica je tudi letos naštudirala kratek prizorček, ki je obiskovalce pripravil na srečanje z Miklavžem. Začeli smo v Bad Urachu, kamor smo z "belim golobom" pripeljali v močnem sneženju, nadaljevali naslednji dan v Böblingenu in Stuttgartu, zaključili pa naslednjo soboto in nedeljo v Heilbronnu in v Schw. Gmündu. Več kot stodvajset otrok je prejelo Miklavževa darila, mnogo staršev in odraslih pa je prav tako doživelo nekaj lepih trenutkov in razvedrila.

KD Slovenija-Stuttgart je v nedeljo, 13. decembra, pripravilo v Slovenskem domu adventni večer, na katerem je g. Ciril Turk predstavil Koroško pod vidikom politične, šolske in kulturne dejavnosti: njeno lego, zgodovinski razvoj in stanje slovenske manjšine danes. Marsikdo se bo še večkrat spomnil na to, kar je slišal o Koroški na tem večeru, posebej ko se bo morda bolj počasi vozil po dolinah Roža, Podjune ali Zile ter se spomnil na kulturna prizadevanja v mestih in po deželi, na kulturna

Nedelja verskega tiska; vse je na voljo: Luč, Družina, Ognjišče... S čim vam postrežem?

društva, pevske zборе, glasbeno šolo, na delovanje slovenskih duhovnikov, poslanstvo Mohorjeve družbe in ne nazadnje tudi denarnih zavodov, bank in posojilnic.

Naslednjo nedeljo pa smo - ob rednem praznovanju s slavljenici - obudili spomin na **adventni običaj Marijo nosijo**. Sodelovali so otroci in starši sobotne šole ter člani župnijskega sveta. Ob tem so se naučili staro pesem:

"Svitaj se, svitaj beli dan...

Otroci, (dekleta, fantje, starši...) zgodaj vs-tajajte,

k molitvi se pripravljajte...

začelo je svitati..."

Tudi v prihodnje bomo poskušali ob naših slavjih odkrivati slovenske ljudske običaje.

Pri slovensko-nemški polnočnici v Stuttgartu je letos sodeloval g. Ciril Turk. Lepo je bilo videti tudi veliko mladih slovenskih obrazov in slišati veselo prepevanje slovenskih božičnih pesmi.

Praznik Jezusovega rojstva smo slovesno obhajali s sv. mašo, ki je bi-

la na sveti dan popoldne v Stuttgartu in na štefanovo v Esslingenu. Tam smo priredili še naše božično srečanje s tradicionalno tombolo in pri tem zbrali 260 DM za dobrodelno akcijo "Adventiat"

Na silvestrski večer smo se s sveto mašo v Slovenskem domu poslovili od starega leta, nato pa v dvorani cerkve sv. Konrada v veselem razpoloženju pričakali leto 1999. Zvonovi vseh katoliških in evangeličanskih cerkva so naznanili dobrodošlico novemu letu, prav tako pa tudi številne rakete, ki so razsvetlile nebo nad Stuttgartom. V tem razpoloženju smo si z mnogimi zaželeli blagoslova in sreče v tem letu.

5. januarja je spet zadonela slovenska božična pesem ob jaslicah na glavni železniški postaji v Stuttgartu. "Vsi otroci sveta gredo k jaslicam, da se priklonijo prvemu Otroku sveta." Sporočilu, ki so ga študentje likovne šole v Zakopanih na Poljskem vrezali v les, smo tudi Slovenci dodali živo pričevanje in veselje, ki ga tudi mi črpamo iz božične ter velikonočne skrivnosti.

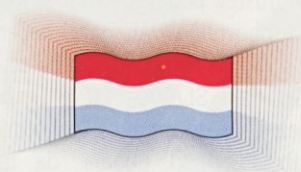
V našem predalu dobrote se je lani nabralo 20.500 DM. (Osem darovalcev je namenilo skupno 13.150 DM!). Darovi so bili namenjeni za: misijone in novo evangelizacijo 4.000 DM, sklad NAŠE LUČI 3.000 DM, 5 župnij v Sloveniji (po 500 DM) 2.500,00 DM, materinski dom 2.500 DM, Karitas - družine v stiski 2.400 DM, potres v Posočju 2.105 DM, novomašnik in študentje teologije 1.450 DM, Škofijska gimnazija 1.000, socialna pomoč v naši župniji 650 DM, milijonar dobrote - Ognjišče 530 DM, Karitas Sarajevo, 378 DM, kapela v celjski bolnišnici 350 DM.

Poleg tega ste nekateri prispevali še 1.910 DM za novi hišni zvonec - s sliko - v Slovenskem domu.

Nekateri ste darovali za svoje župnije kar sami - doma, nekateri ste dodali ob plačilu naročnine za Našo luč še kaj več - vsem bo Bog gotovo tako ali drugače povrnil. Kajti to, kar damo v dober namen, je kot seme, ki ne rodi takoj, ob svojem času pa prinese obilo sadov. In več kot posejemo, več bomo nekoč tudi želi! - To je "skrivnost", ki jo velikodušni darovalci dobro poznate.

Krst Florjana Zechnerja v Kircheimu

N I Z O Z E M S K A

HEERLEN

Za trenutek sem mislil, da sem v prelepi božični Sloveniji..., na sveti večer.

Bliža se polnoč. Cerkev sv. Kornelija v Heerlerheideu sprejema še zadnje "pastirje in kralje" pred jaslice in božični daritveni oltar. (Trije vrli cerkovniki te župnije so postavili lepe jaslice s sliko slovenskih planin v ozadju.) Sto jih je že, ob začetku maše pa že blizu 200.

V zvoniku bije polnoč. Luči v cerkvi ugasnejo. Med evharističnim in daritvenim oltarjem v polmrazu prostorne cerkve iz 40 grl slovenskega mešanega zbora Zvon pretresljivo zavzveni večno lepa "Sveta noč, blažena noč..." Med svetlobo prižigajočih se luči sporočilo veselja objame navzoče v cerkveni ladji in jih uglaši na Gospodovo rojstvo v evharistiji Božič.

"Človek, zdaj si otet...!" nadaljuje duhovnik v uvodu v polnočnico.

Se večkrat Zvon do ganjenosti prevzame srca in duše ob večno lepih slovenskih božičnih pesmih. Župnik pa razmišlja: "Le zakaj TV Slovenija kdaj ne pride in ne posname te lepote, tega bogastva izseljenske Slovenije! Se mar kdo boji priznati resnico, da se je nekje daleč, brez 50-letnega nadzora vladajoče ideologije, ohranila ljubezen do slovenske kulture in domovine, morda prav zaradi delovanja slovenskih katoliških društev pod vodstvom slovenskih duhovnikov? Ah, sveti večer... MIR LJUDEM NA ZEMLJI.... Da se le BOGU daje SLAVA... Pleve (krute) zemeljske zgodovine bo pogoltnila pozaba. Gospod prihaja, da nas osvobodi z Ljubeznijo in Resnico!"

Naši rojaki na Nizozemskem z zadovoljstvom pozdravljajo zastavo svoje države v januarski številki Naše luči. Naj svet vidi in ve: čeprav nas je le peščica, smo živi in delavni!

Lojze Rajk

Š V E D S K A

Slovenska skupnost na Švedskem se trudi živeti in delati, kot se za kristjane spodobi, ter kot taka živeti v tej severni deželi. **Kar lepo število se jih je redno zbiralo k nedeljski sv. maši skozi vse leto.** Slovenski dušni pastir ni opustil niti ene nedelje in ni dal priložnosti, da bi ljudje opustili tisto, kar je za katoličana najpomembnejše za ohranjanje Božjega življenja v sebi. Seveda se mora Bogu zahvaliti, da mu je dajal moči, ljudem pa, da so mu dajali poguma in seveda tudi gmotno podporo, da je sploh lahko prišel med njih. Iz srca se zahvaljuje vsem, ki so "misijskarjenje" podpirali duhovno in gmotno. Ponavljja se, kar se je dogajalo že v apostolskih časih, o čemer govori apostol Pavel v pismih raznim cerkvenim občinam. Bogu hvala za vašo velikodušnost in podporo, brez katere bi vaš Zvone ne mogel na teren. S tem pa so tudi ljudje dobili možnost delati dobra dela in seveda čutiti cerkveno. **Hvala vsem, ki velikodušno podpirate delo svojega ravnatelja misije in mu dajate čuti, da je še potreben.** To ste potrdili tudi s prošnjo za pripravo staršev in botrov na krst Mikaele in Simona. Na sv. birmo je pripravljal tudi Janija in njegovo sestro Wenche v Stockholmu ter sestri Simono in Suzano v Köpingu. Bil je na Renatini poroki (izhaja iz slovenske družine v Stockholmu). Daroval je sv. mašo zadušnico in pokopal Friderika Tkavca, Johanna Škoberneta ter Stanislava

Mikuliča. Za Jožeta Hančiča, Martina Pečovnika in Karola Zobca je daroval zadušnico ter za slednjega pomagal urediti nekatere stvari v zvezi s pokopom v Sloveniji. Poleg tega je obiskoval bolne in ostarele ter jim prinesel sv. zakramente, posebej za praznike Gospodovega rojstva in vstajenja. Poleg vsega tega je obiskal še nekaj družin. Redno je uredil in izdajal pismo meseca, ki nosi vsebinsko bogat in lep naslov Poklicani smo. Z njim je nagovarjal svoje rojake in jim posredoval urnik sv. maš, obveščal o pomembnih dogodkih: duhovna obnova kot priprava na binško, praznovanje srebrnega jubileja srečan Slovencev v Vadstenu, prva slovenska birma tam, organiziral je že peti pohod Slovencev in Švedov v slovenske planine, vodi skupino otrok iz Göteborga in jih pripravlja na prvo sv. obhajilo. Slovenska skupnost v Göteborgu oziroma misijski pastoralni svet je pripravil za vse otroke miklavževanje. Za to veliko delo se zahvaljuje vsem, ki so mu pri tem pomagali, posebej misijskemu pastoralnemu svetu. Ta je sodeloval v okviru ekumenskega tedna in pripravil slovensko stojnico v pokriti ulici v Göteborgu in sloven-

Pokojni Karol Zobec

sko srečanje v Vadsteni. Hvala tudi vsem družinam za počitek, za "košček kruha in kozarec vode", ki sta bila velikokrat zelo bogata, kakor tudi za potrebni počitek, ki ste ga omogočili svojemu dušnemu pastirju, ko se je smel po stotinah kilometrov pri vas odpočiti in naslednji dan nadaljevati domov, na sedež slovenske misije.

Spoštovani, vaš dušni pastir vé, da vse to, kar ste mu velikodušno dali, ni vaša dolžnost, a ste mu po ljubezni in zgledu prve Cerkve vseeno velikodušno pomagali. Podpirali ste tudi delo slovenske katoliške misije.

Bog povrni vsem in vsakemu posebej! Naj vam nakloni srečo, veselje, zdravje in zadovoljstvo v letu, ki je pred vami! Še toliko lepega in plemenitega ste storili, a naj ostane za večnost. Tam naj vam dobri Bog poplača z večnimi darovi in z nagrado večne sreče.

Pogreb

Po dolgi in težki bolezni je 14. oktobra 1998 v Göteborgu umrl Karol Zobec. Rojen je bil 16. aprila 1941 v Dolenji vasi pri Ribnici na Dolenjskem. Poleg njega sta se očetu Karolu in mami Mariji rodili še sestri Pavla in Olga. Živeli so na kmetiji, kjer pa je bilo življenje težko. Še mlad se je (leta 1966) podal v svet za boljším koščkom kruha. Pot ga je pripeljala na Švedsko, kjer se je zaposlil v SKF (Svenska Kuggel Fabrik) v Göteborgu. Tam je srečal tudi Antona Bavdaža, s katerim sta skupaj bežala iz takratne komunistične Juge. Na Švedskem sta se še bolj povezala in ves čas prijateljevala. Kaj pomeni človeku, če ima prijatelja, na katerega se lahko obrne. V tovarni je doživel nesrečo, zaradi katere je postal invalid. Vse to je še bolj zaznamovalo zadnja leta, ko je veliko trpel. Karol je

bil samotar in se je malo družil s svojimi rojaki. Seveda to ni obsojanje človeka, ki ga je tujina zaznamovala. Bil je Slovenec, bil je katoličan, zato so se njegovi rojaki iz Göteborga od njega poslovili s sv. mašo zadušnico, kar je lepo in hvalevredno dejanje. Hvala! Hvala pa tudi Eriki Jacobsson, ki je uredila vse potrebno, da so rajnega mogli odpeljati v Slovenijo, kjer je 15. novembra v Ribnici na Dolenjskem končno našel svoj počitek. Hvala sestri Pavli, ki je pokojnega brata sprejela doma in ga položila v rodno grudo, ki jo je Karol imel zelo rad in od katere se je s težkim srcem ločil.

Spoštovani brat po veri in krvi: odpočij si v Gospodu v slovenski zemlji in naj ti dobri Bog nakloni plačilo večne sreče v nebeškem kraljestvu. Domačim pa slovenski dušni pastir na Švedskem izreka iskreno sožalje in tolažbo v Gospodu. Tudi pokojnega Karola se bodo spominjali in zanj molili pri sv. mašah, kjer se srečujejo slovenski rojaki. Prav

tako se bo za pokojnega Karola ob obletnici njegove smrti darovala v Göteborgu sv. maša.

Zvone Podvinski

Prva adventna nedelja

Kripta župnijske cerkve Dobrega Pastirja v Zürichu se je dodobra napolnila z obiskovalci. Zlasti zato, ker je po slovenski sv. maši v župnijsko dvorano prišel **sveti Miklavž. Za Mitjo KORADEJA pa je bila ta nedelja prvoobhajilni dan.** Ob prvi sveči, ki je gorela na adventnem vencu, je prižgal svojo krstno svečo in skupaj z navzočimi obnovil krstne

Prvoobhajanec Mitja Koradej

Praznično bogoslužje sta s spremljavo na violini polepšala Vesna in Božo Ljubin.

obljube. Iskreno želimo, da bi ohranil luč vere in da bi v moči Božjega kruha, ki mu je bil prvič podarjen, v polnosti zaživel svoje človeško življenje in uresničil svojo poklicanost. Kajti pretežka je človekova pot, da bi jo zmogel prehoditi sam, brez Boga. Blagor človeku, ki v veri najde oporo in v Bogu moč, da zmore nositi težo življenja. Evhariistična daritev je iz-

zvenela kot velika zahvala za dar Božje ljubezni v sv. hostiji in kot prošnja, da bi nam vsem bila Božja navzočnost med nami v evharistiji kot dnevna luč in kot trdna tla pod nogami!

Potem smo pričakali prihod sv. Miklavža. Lanski si je pri igranju nogometa tako nesrečno poškodoval nogo, da je moral čez noč najti za-

menjavo. Imel je srečno roko. Navzoči so ugotavljali, da smo imeli letos ob posrečenem nastopu (bilo mu je prvič) še iskreno vernega Miklavža. Slovenski učitelj g. Vladimir DONAJ pa je otroke, ki obiskujejo slovensko šolo, naučil nekaj pesmic. Tako je vsak znal sv. Miklavžu kaj povedati.

Na soboto pred drugo adventno nedeljo je po slovenski sv. maši prišel **sv. Miklavž v St. Gallnu**. Prof. Tone STRNIŠA, učitelj slovenskega pouka, je z otroki pripravil kratek program, ki mu je pozorno prisluhnil tudi sv. Miklavž.

Že naslednji dan - na drugo adventno nedeljo - pa je **Miklavžev razveselil občestvo verujočih, ki se v velikem številu zbira v Amriswilu**. Otroci so bili po uspelem nastopu, pripravili so ga s pomočjo svojega učitelja Strniše, nagrajeni. Pa tudi p. Robert je dobil Miklavževo darilo; pohvalil ga je, a tudi resno opozoril: "Drži se diete in pusti cigarete!"

Na tretjo adventno nedeljo so otroci pod vodstvom učiteljice Slavke POGAČ po slovenski sv. maši, pri kateri je bil navzoč tudi veleposlanik dr. BUSAR z ženo, občuteno izvedli kratko igrico ob adventnem venčku ter pogumno in prepričljivo podali cel splet pesmi in pripovedi o sv. Miklavžu.

Žal pa je otrok vsako leto manj. Nič drugače ni na drugih krajih, kjer so se na miklavževanju zbrali slovenski otroci. Prešteješ jih lahko na prste.

p. Robert

Nastopajoči na prireditvi v Bernu z gospo Slavko Pogač, učiteljico slovenskega dopolnilnega pouka.

**BERITE
NAŠO LUČ!**

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

FRANCIJA

V soboto, 13. februarja 1999, bo ob 20. uri, pod vodstvom Društva Slovencev v Parizu, veselo pustovanje. Igrali bodo Mladi slavčki pod vodstvom Marjana Slaviča. Pridite!

Obveščamo vas, da bo letošnja proslava Prešernovega praznika, ki jo organizira veleposlaništvo, 29. januarja 1999 ob 20. uri v prostorih Academie Diplomatique Internationale, 4 bis, avenue Hoche, 75008 Pariz. Nastopil bo Ljubljanski oktet.

Vabljeni!

NEMČIJA

MÜNCHEN - svete maše v februarju in marcu

Slovenska maša je vsako nedeljo ob 16.30 v cerkvi sv. Duha na Tal zraven Marienplatzu. Pol ure pred mašo je priložnost za spoved. Vsako prvo nedeljo v mesecu je ob 16.00 molitev za mir in duhovne poklice.

SVEČNICA

2. februarja z mašo ob 18.00 v župnijski kapeli.

PRVI PETEK

5. februarja in 5. marca. Molitvena ura z mašo ob 18.00 v župnišču.

PEPELNICA

17. februarja. Maša s pepeljenjem bo ob 18.00 v župnijski kapeli. Po maši križev pot.

POST

vsak petek v postu bo ob 18.00 maša s križevim potom v župnišču. (Termini: 19. in 26. 2., 5., 12., 19. in 26. 3.).

ŠOLA

6., 20. in 27. februarja ter 6., 13. in 20. marca med 9.00 in 11.30 v župnišču.

MLADINSKO SREČANJE

v februarju in marcu po dogovoru

SREČANJE ZA STAREJŠE bo v četrtek, 25. februarja in 25. marca ob 15.30 v župnišču.

VERSKI POGOVORI

21. februarja in 21. marca (tretjo nedeljo v mesecu) po maši v župnišču (ca. 18.00).

WALDKRAIBURG - v soboto, 6. in 20. februarja ter 6. in 20. marca ob 18.00 v cerkvi Kristusa Kralja. Pred mašo je priložnost za spoved.

ROSENHEIM - v nedeljo, 14. in 28. februarja ter 14. in 28. marca ob 11.15 v cerkvi ob pokopališču. Pred mašo možnost za spoved.

FREILASSING - v nedeljo, 10. februarja in 10. marca ob 16.00 v župnijski cerkvi.

STUTTART - svete maše v februarju in marcu

STUTTART - Sv. Konrad: 7., 14. in 21. feb. ter 7., 14., in 21. marca ob 16.30

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij: 7. feb. in 7. marca ob 10.00

SCHW. GMÜND: Kapela sv. Jožefa: 14. feb. in 14. marca ob 9.30

SCHORNDORF: kapela-sestre: 21. feb. in 21. marca ob 8.45

AALEN: Sv. Avguštin: 21. feb. in 21. marca ob 11.00.

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian, SOBOTA, 27. feb. in 27. marca ob 17.00!

OBERSTENFELD: Srce Jezusovo: 28. feb. in 28. marca ob 9.00.

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta: 28. feb. in 28. marca ob 17.00!

Sobotna šola:

Stuttgart: 6. in 27. feb. ter 7. in 20. marca od 15.00 do 17.00.

Böblingen: 7. feb. in 7. marca ob 9.00.

Slovenski dom:

Župnijska pisarna je odprta: torek in petek od 9.00 do 12.00, torek, sreda in petek tudi od 16.00 do 19.00 ter vedno po maši oz. po dogovoru.

Konzularni dnevi

Sophiehstr. 25/II: 4. in 18. feb. 4. in 18. marca ter 8. in 22. aprila (9.00 - 12.30 in 13.00 - 16.00). Tel.: 0711/640-10 31/32/ ali 80045 München, Lindwurmstr. 10, tel. 089/ 543-98-19.

REUTLINGEN: Sv. maše februarja in marca:

Bad Urach, St. Josef: (sobota!) 6. in 20. feb. ter 6. in 20. marca ob 17.00.

Pfullingen, St. Wolfgang: 14. in 28. feb. ter 14. in 28. marca ob 19.00.

Pisarna: Krämerstr. 17, je odprta ob četrtek od 15.00 do 18.00 in po dogovoru.

Kristo Srienc: SPRTA BRATA

V načrtovani potek svoje zlobne nakane se je tako živo zamislil, da si je točno predstavljal, kako se z nabito puško počasi in previdno bliža svoji med tremi košatimi smrekami postavljeni preži. Nato neslišno zleze po lestvi, se zgoraj usede, pripravi puško ter dobro zakrit z enim samim pogledom preleti frato, na kateri je že tolikokrat opazoval pasočo se košuto.

Še v sanjah jo je tisto noč zalezoval, pa jo je tri ure zaman čakal. Končno je le pogledala iz goščave. Toda na glavi je imela mogočno rogovje. Ko je hotel seči po puški, je segel v prazno; puške ni bilo. Košuta pa je preteče dvigala rogovje proti njemu, kot bi ga hotela napasti.

Ves poten se je prebudil, pogledal na uro, vesel, da so bile le sanje.

- Sanje se včasih tudi uresničijo, si je mislil.

"Jutri poiščem Tevža!" je zašepetal.

Ob tej misli se je pomiril ter koj spet zaspal.

Bil je mrzel zimski dan. V dolini je ležala megla. Čim bliže Dravi, tem gostejše, tem bolj neprodorne so se kopičile sive meglene plasti, ki so segale do pobočja Peščice. Sredi Slemenca se je megla prerzgala in druga polovica hriba z vrhom vred se je lesketala, oblita z zimskim soncem.

Tevž je sedel pri Erhardu. Preden je načel zaupni pogovor, je s pogledom obkolil hišo ter skrbno zaklenil vrata. Sedela sta si naproti ter si vprašujoče gledala v oči. Oba

(Vöhrenbach) V dvorani je bilo veselo.

sta se zavedala, da pomeni ta zaupni pogovor korak k važni življenjski odločitvi.

Erhard se je tokrat čutil kot kak cirkuški akrobat, ki v vrtoglavi višini premaguje smrtno nevarne skoke od ene vrvi do druge. En sam zgrešen premik lahko povzroči usoden padec v globino.

Nasprotno se Tevž, uspavan v ljubečih Erikinih rokah in v mislih z njo ves srečen že na Ravničarjevini, nevarne igre prav nič ni zavedal. Popolnoma je bil zaverovan v Erharda in njegovo prekanjenost.

Ob tej misli se je pomiril ter koj spet zaspal.

- On jo bo že zvozil! si je mislil.

Tako sta imela ob mizi sedeča Erhard in Tevž vsak svoje misli, toda oba en in isti cilj.

"Tevž," začne Erhard, "moja in tvoja želja je, da postaneta z Eriko srečna zakonita lastnika Ravničarjevine. To pa je dosegljivo samo z odstranitvijo tvojega brata Jošta. Če torej hočeš postati z mojo sestro Eriko v doglednem času srečen lastnik sedaj bratovega posestva, se boš moral odpovedati bratstvu z Joštom, kar bo morda povezano s tveganjem njegovega življenja. Zato mi zdaj odkrito povej, ali si pripravljen pri izvedbi mojih načrtov sodelovati, prevzeti soodgovornost za vsa dejanja ter o vsem molčati kakor grob. Vsa priprava in potek celotnega načrta morata ostati prikrita. Ali si pripravljen, da mi vse to potrdiš s svojo prisego?"

Erhard je nato vprašujoče uprl pogled v Tevža. Ta je vstal, dvignil roko v prisego ter slovesno izjavil: "Vse, kar bo potrebno za dosego tega cilja, tudi absolutno molčečnost - vse to ti obljubljam ter prisegam."

Po tej slovesni obljubi sta si segla v roke.

Zarota proti rodnemu bratu je bila sklenjena. Kajn se je odločil, da ubije svojega brata Abela. Ni še vedel, kdaj in kako. Voljo in trden namen pa je nosil v sebi že dalj časa. Pa tudi to je že greh, greh, ki vpije v nebo že desetletja!

Komaj je bila izrečena zadnja beseda bratomorne prisege, se je oglasil iz cerkve sv. Jakoba zvon.

"Na spoved zvoni!" je tomlačil Tevž, ki je bil v svojih otroških letih ministrant in še ni pozabil, kako se pozvanja k previdenju.

Oba sta se malce zamislila.

"Pustiva farja na njegovi poti, midva imava važnejše posle," je spregovoril Erhard, se za ped še bliže pomaknil k Tevžu ter ga vprašal: "Ali ima Jošt puško?"

"Čem' to vprašuješ?"

"No, pa ja gotovo veš, če ima puško, skrito ali javno, to je vseeno."

"Ne bi vedel, da bi jo imel."

"Ali se spozna na orožje? Ali je v njem kaj lovske krvi?"

Tevža so vprašanja presenetila. Pa se je kmalu znašel. Spomnil se je, da je sosedov Vomiškarjev Polda, ki je bil z Joštom pri orožnih vajah, pripovedoval, da je Jošt veljal pri kompaniji za najboljšega ostrostrelca.

Marko je obmolknil; gospodinja Urška je prinesla skodelico čaja s pecivom.

Svoj čas," je Tevž nadaljeval, "je ob neki priložnosti tudi izrazil, da bi se prijavil za lovski izpit. Sicer pa tega ne verjamem. Jošt je prevelik garač. Škoda bi se mu zdelo za čas, da bi cele ure presedel po lovišču."

"Kaj misliš, Tevž, ali bi Jošt kupil puško, ako bi mu jo kdo ponudil pod ugodnimi kupnimi pogoji?"

"Mislim da! Kot izvrstnega ostrostrelca ga orožje verjetno zanima."

"Dobro! Prav bi bilo, če bi jo res zanesljivo in čim prej kupil."

S temi Tevžemivi izjavami je bil Erhard vidno zadovoljen.

"Še nekaj!" je nadaljeval. "Nujno bi potreboval takoj, ko sneg pade, tudi Joštove zimske čevlje ali škornje. Seveda samo na posodo za nekaj ur, recimo za pol dneva. Ali bi jih mogel skrivaj, neopaženo izmakniti in mi jih na moj poziv dostaviti? To je zelo važno in bi se moralo zanesljivo in točno zgoditi."

"Nič lažje kot to; lahko se zanesesh!"

Čevlji in puška, to dvoje je Erharda pri načrtovanju močno skrbelo. Pomirjen je po vseh teh pojasnilih ugotovil, da tu težav ne more biti.

"Da bi le vreme tudi sodelovalo s primerno in skorrajšjno snežno odejo!" je še vzdihnil.

Preden sta se razšla, je Erhard Tevžu še zapretel, naj ja živi duši ne zine niti besede o tem, kar sta se pogovarjala.

"Kmalu boš spoznal, da je bil najin današnji pogovor potreben in koristen tudi za dosego tvojega cilja."

Medtem ko sta Tevž in Erhard delala zle naklepe, je berač Marko Ponudlej, ves premražen in betežen, stal pred župniščem ter trkal na vrata. Zadnji čas je silno pešal. Poznala se mu je beraška torba, ki jo je nosil malone polovico svojega življenja.

Župnik Martin ga je ljubeznivo sprejel: "Pridi in se pogrej!"

Poklical je gospodinjo ter ji naročil, naj mu pripravi za okrepcilo kaj gorkega.

"No, Marko, kod hodiš, da te tako dolgo ni?"

"Gospod, umret sem prišel sem k Sv. Jakobu, da me vi pokopljete. Nekaj vam bom tokrat izročil, samo vam! Moj potopis! Pisal sem ga leto za letom. V njem so zapisana grenka, bridka poglavja iz naše, recimo, narodne tragedije. Dva sprta brata sem srečeval, Kajna in Abela, Jošta in Tevža. Oba trdita, da imata prav. Posredovati sem hotel. Trudil sem se, da bi ju spravil, pa sem spoznal, da je med bogatinom, ki sedi pri mizi, in ubogim Lazarjem le preglobok prepad.

Berač Marko ga ne zmore premostiti."

Marko je obmolknil; gospodinja Urška je prinesla skodelico čaja s pecivom.

(Vöhrenbach) Zbor sv. Mihaela iz Olševka

"Gospod župnik, moj duhovni oče! Vi me poznate že kakšnih trideset let kot berača Marka, ki je prihajal k vam na zunaj z beraško torbo na rami, na znotraj pa z lačno in žejno dušo kot svoječasni semeniščnik, kateremu ni bilo dano, da bi kakor vi služil Bogu pri oltarju. Rad sem imel svoje slovensko ljudstvo, rad našo koroško zemljo, tako rad, da bi jo objemal in jo izmival s svojimi solzami, jo bogatil s svojim trpljenjem, posvečeval s svojim življenjem. Pa mi ni bilo dano, da bi ji služil v duhovniškem poklicu. Samo kot popotni berač sem smel gledati njene prelesti, piti njeno bol in verovati v vrnjeno življenje.

Poslušajte mojo izpoved. Nad dvajset let sem hodil po tej lepi koroški zemlji. Kot berač sem trkal na vrata deželanov od Zgornjega do Spodnjega Dravograda. Prosjalil ne samo za kruh, prosjalil še bolj za pravico. Kruha sem dobival kar dosti, dobre, blagohotne besede nekaj manj, pravice pa skoraj nič. Povsod na severu so se izgovarjali, češ da so jo že vso razdelili onim na jugu. In ko sem se pričakovaje vračal prek Beljaka ali Celovca v Rož in čez Apače v Podjuno, da bi tam srečal pravico in z njo končno napolnil svojo beraško malho, so mi z žalostjo rekli, da pravica še ni shodila, da je še vedno v prvih otroških čevljih in da si še ne upa na plan. Tako iščem pravico po Rožu, Zilji in Podjuni, ta čudoviti beli kruh, po katerem hrepenim. Ta beli kruh režejo pri zelenih mizah in se pri rezanju sproti drobi v drobtine, da za nas nič ne ostaja."

Umolknil je.

Nato je dvignil roke ter nadaljeval: "Predobri duhovni oče! Dvajset let že prihajam k vam, večkrat potr, obupan, poln dvomov in grehov. Od vas pa odhajam svež, pomirjen in

Groblje pri Domžalah

očiščen, v srcu z močno živo vero v naše življenje. Zdi se mi, da nocoj prihajam po slovo. Povejte mi vi, ki vsak dan držite Gospodovo rešnje telo v svojih rokah ter se pogovarjate z Bogom, povejte mi, ali bomo preživel? Zadnje tedne, ko čutim, da mi ginevajo moči, da sem komaj še kos svoji torbi, ko mi klekajo kolena, se mi dan za dnem, zlasti ponoči, vsiljuje to vprašanje. Vi ste svet mož, povejte mi še pred mojo smrtjo, lepo vas prosim, povejte mi odkritosrčno, ali mislite, da bomo kljub vsem raznorodovalnim delom preživel?"

Zvedavo je zapičil pogled v župnikovo lice, kot bi hotel prodreti na dno njegove duše, prebrskati njegove misli ter se prepričati, ali resno veruje v narodovo življenje.

Župnik je ob tem nepričakovanem Markovem vprašanju osupnil. Čutil je, da je temu umirajočemu trpinu, ki je kot legendarni prosjak postal simbol prosjaškega slovenskega prebivalstva vzdolž Karavank, dolžan jasen odgovor, brez vsakega izmikanja. Vzvišeno resen je vstal, dvignil oči, kot bi Boga zaprosil za preroško razsvetljenje, položil desnico Marku na glavo in levico na svoje prsi ter slovesno izjavil: "Narod bo živel, če bo ostal zvest Bogu ter bo tudi sam storil vse za svoje preživetje."

Zamišljen se je župnik vrnil v župnišče. Od Marka sprejeti ovoj je shranil v omaro ter jo zaklenil.

Po kratkem molku je sklenil roke, kot bi molil, ter nadaljeval: "Gospod, ki si ustvaril svet in na njem vse narode, ki si zvest v vseh rodovih in ljudstvih in pravičen v svojih sodbah, čudovit v moči in veličastno moder, ko ustvarjaš, in razumen, ko storjeno utrjuješ in ohranjaš, ki si zvest tistim, ki v tebe zaupajo, in pravičen do vseh, ki pri tebi zaupno iščejo pravico. Odpusti nam naše grehe, prestopke in zablode, da bomo vredni tvojega varstva. Ozri se na nas, naj nas ščiti tvoja močna roka, in otmi nas tistih, ki nas hočejo zbrisati z zemljevida. Vzbučaj v nas samozavest, ko te bomo klicali v veri in resnici, da bomo v tvoji moči in ljubezni živeli ter tudi preživel!"

Po teh župnikovih preroških besedah je Marko čutil, da lega blagodejen mir v njegovo v dvomih razbolelo srce. Zdelo se mu je, kot bi mu med vonjem posvečenega kadila duhovnik dal z dvignjeno moštranco blagoslov. Vsa zaskrbljenost ga je na mah minila, vsi dvomi so se razpršili. Zamaknjeno je zrl v župnika, ki je stal pred njim. Molče sta si nepremično gledala v oči.

Nato je zdrknil Marko na kolena, sklenil roke ter zaprosil: "Spovejte me, grešnik sem, čutim, da me bela žena smrt drži za suknjo."

V sobi je zavladala tišina kakor v cerkvi pri povzdigovanju.

Župnik je namignil beraču, naj se usede, sam je pomaknil svoj stol bliže. V tem svetem spokornem razpoloženju sta se polglasno pogovarjala. Nato je župnik naredil z desni-co velik križ in Marku je po licu zdrknila debela solza, in še druga in tretja. Kakor trije žlahtni biseri za večnost.

- Vse gre v zaželeno smer, si je mislil Erhard ter se zadovoljno smehljajal.

Marka je nato župnik Martin pospremil v samo nekaj korakov oddaljeno mežnarijo, kjer mu je gospodinja Urška pripravila skromno, toda toplo prenočišče. Poln hvaležnosti je berač stisnil župniku roko. Želela sta si lahko noč. Marko je še pripomnil, da hoče naslednje jutro na Ravničarjevino, ker ima za Jošta važno opozorilo.

Ko je župnik odhajal ter že segel po kljuki, se je Marko spomnil, da mu je pozabil izročiti svojo življenjsko kroniko.

"Gospod župnik, trenutek še. Svoj življenjepis sem vam obljubil. Ko me boste pokopali - prepričan sem, da me boste vi - ga boste prebrali. Nihče doslej ne pozna točno moje življenjske poti. To skrivnost zaupam vam. Vam prepuščam, da po moji smrti odločite, ali jo je v celoti ali delno razrijete slovenskemu ljudstvu ali pa jo kot tajnost položite v moj grob, da nihče ne zve, kdo in kaj je bil berač Marko Ponudlej, in kod in kako je prosjačil od hiše do hiše, od urada do urada, od ene oblasti do druge."

Pri zadnjih besedah je segel v svojo malho, potegnil iz nje v prt zavit ovoj ter ga izročil župniku: "Če me bodo jutri noge še ubogale, bom poromal naprej. Če ne, me pokopljite, prosim poleg Ravničarja!"

Zamišljen se je župnik vrnil v župnišče. Od Marka sprejeti ovoj je shranil v omaro ter jo zaklenil.

Nad vas je legla noč.

Toda naslednjega jutra Marko ni več dočakal. Ko so ob prvi zarji ugašale nad Slemenom zadnje zvezde, je ugasnilo tudi življenje tega legendarnega koroškega prosjaka.

Pri Ravničarju je Manica tisti večer, ko je k župniku prišel berač Marko, sedela z bratom Joštom v zgornji izbi, ki jo je po očetovi smrti zasedel kot njegov naslednik.

(Pariz) Cirkus med nami

Na mizi je ležala lepa lovska puška. Jošt si jo je ogledoval ter razlagal posamezne dele in njih uporabo.

Manica nakupa puške ni odobrvala. Pred tremi dnevi je v hišo prišel tuj gospod v spremstvu grajskega lovca, češ da je slišal na vojaškem odseku, da je Jošt Ravničar, bivši vojak, izredno dober strelec. Ker pa da v nekaj dneh odpotuje za dalj časa v Indijo, bi to izredno dobro in skoraj novo stvarco za polovično ceno prodal. Veselilo da bi ga, če bi prišla v poštene in dobre urejene, spretno roke.

Jošt je dalj časa okleval. Nazadnje se je spomnil svoje neveste Lonca in svojega bodočega tasta. Vedel je, da je ta silno vnet lovec.

- Kako bi bil mož vesel, če bi mu za rojstni dan prinesel to krasno puško! Te misli se več ni mogel otresti.

Bolj ko mu je Manica namigovala, naj tega vsiljivega tujca odslovi, bolj se mu je vsiljevala misel, kako bo presenetil tasta z lepim darilom. S tem bo obenem razveselil svoje dekle, ki bo kmalu njegova žena.

Po kratkem obotavljanju sta se s tujcem zedinila in Jošt je puško kupil.

Ravničarjeva mati Barba je nato Jošta resno okregala, češ, čemu bo puška pri hiši, in izrekla bojazen, da to ne bo prineslo nič dobrega.

Dan nato je Erhard po Tevžu že zvedel, da je nakana uspela in da je Jošt lastnik lepe lovske puške.

- Vse gre v zaželeno smer, si je mislil Erhard ter se zadovoljno smehljal.

KRONIKA BERAČA MARKA

Kar naslednji dan po Markovem pogrebu je vzel župnik njegovo kroniko iz omare, kjer jo je bil pred tremi dnevi shranil, ter jo pričel prebirati. Začela se je takole:

Na stotine beračev je hodilo po koroških cestah in kolovozih pred menoj, na stotine jih bo verjetno hodilo še za menoj.

Noben izmed njih pa ni in ne bo podoben prosjaku Marku. Vsi ti so kot običajni berači namreč prosili kruha zase, da bi utešili svoj glad in tešili svojo žejo.

Marko pa je bil in hoče biti poseben, zgodovinski berač, simboličen pojav v tem zgodovinskem obdobju naše koroške dežele.

Nad dvajset let že prosjači od vasi do vasi, od mesta do mesta, od oblasti od oblasti. Prosjačil je, da bi s kruhom sožitja in z vinom pravice ločil glad in žejo svojega pravice lačnega, z bolestjo in bridkostjo ljubljeneega slovenskega ljudstva.

Dolga je pot v Celovec, še dosti daljša na Dunaj. Marko jo je v duhu ponovno prehodil.

Rekli so mu, da tam delijo kruh, po katerem nisi več lačen. Ko je zaprosil zanj, pa so mu rekli, da jim ga je zmanjkalo!

Kot berač sem hodil od hiše do hiše po Zilji, Rožu in Podjuni. Tu pa tam so me prijazno sprejeli. Vmes se je pogosto zgodilo, da so me brezsrdni ljudje pognali izpred praga, ko še niti nisem utegnil potrkati na vrata. Ali pa so mi skozi priprta vrata ali okno porinili kos kruha ali letvico prežgane juhe ter me odslovili z ledeno mrzlim pogledom govoreč: "Kaj beračiš? Delaj raje, mi moramo tudi!"

Večkrat sem skrajno izstradan ali premražen prosil za topel kotiček, ko je zunaj bril leden sever in je sneg škripal pod nogami, pa so pred menoj neusmiljeno zaloputnili vrata.

Potrkal sem na vrata bogatinov, iz palač katerih je prihajal vonj po raznih dobrotah, in se je že na zunaj kazalo izobilje, pa so me odslovili, češ: "Wir verstehen nicht windisch." - (Ne razumemo vindiščarke.)

Pa me je vrženega v noč in mraz v obupavanju odhajajočega srečal hlapec ter me vzel s sabo v hlev. Tam me je živina prijazno sprejela ter me ogrevala s svojo sapo. Taka je bila moja usoda, usoda berača Marka Pónudleja, ki je prosjačil, da bi preživel sebe in svoje ljudstvo!

Pa ni bilo vedno tako! Tudi jaz sem bil mlad, zdrav, močan, obetajoč fant.

Bil sem na benediktinski gimnaziji očetov benediktincev najboljši učenec, leto za letom odličnjak. Doraščal sem v skrajno skromnih razmerah. Moj oče, mali bajtar, je bil vesel mojih šolskih uspehov. Ponosen na vsako mojo novo pohvalo v šoli, mi je kar sam izbral poklic: duhovnik naj bi bil! Želja je v teku časa postala očetovo pričakovanje in pričakovanje se je polagoma spremenilo v trdno prepričanje. Oče je garal noč in dan, si pritrgal od ust marsikak priboljšek. Vse za moje šolanje! Videl me je že ob novomašniškem oltarju. To mu je dajalo nov zagon. Še bolj je delal, se gnal, še bolj varčeval.

Dan mu nikdar ni bil prekretek. Toda, ojoj! Zgodilo se je nekaj usodnega v dijakovem mladem življenju. Nekaj, kar se prerado pripeti in se je že pripetilo tisočerm mladim ljudem.

Nad vas je legla noč.

Tik pred maturo sem se do ušes zaljubil. Spoznal sem čedno, ljubko, pridno dekle. V obeh je na mah izbruhnilo na dan z vso opojno skladkostjo nekaj doslej v globini srca ležečega.

Očetova "črna šola" je po tem lepem doživetju kakor barčica na morju splavala v nedosegljivo daljavo.

Z Dorico sva si že obljubljala večno ljubezen. Bila sva vsa srečna. Maj najinega življenja je bil poln sonca.

Življenje se nama je zdelo kakor cvetlica in ljubezen kakor med v njej. Zahotelo se nama je tega medu, kakor čebeli sredi manjšikega cvetja. Prepričana sva bila, da je v ljubezni in iz ljubezni vse dobro, vse jasno, vse zakonito, vse večno.

Da ne mislim vstopiti v semenišče, je očetu povedala mama. Vsa njena prizanesljivost ni nič pomagala. Oče je bil silno prizadet. Zdelo se je, da ne bo prebolel. Čakal sem nekaj dni. Ko sem nato trepetaje, a vendar odločno le stopil pred njega, sem opazil, kako se v njem nekaj podira. Njegove močne delavne roke so se tresle, ustnici sta drgetali, razočarane oči so bile vlažne, na široko odprte. Kakor sulico je zapičil svoj pogled vame, hlipaje je iskal besedo. Nato je bruhnilo iz njega:

Se nadaljuje

SLOVENSKI RTV-PROGRAMI NA SATELITU VROČA PTICA (Hot Bird)

Po dobrem letu oddajanja slovenskih programov prek satelita je že marsikaj postalo bolj jasno. Končno se je pojavilo precej izdelovalcev digitalnih sprejemnikov, zato tudi cene padajo. Problem je le prevelika vnema RTV Slovenija za kodiranje oddaj vseprek. Sklicujejo se na obveznost do mednarodnih avtorskih pravic, zaklepajo pa vse po vrsti, celo oddaje v živo z dobrodelnimi akcijami.

Najcenejši sprejemniki stanejo že manj kot 600 DEM, vendar nimajo možnosti za vstavev kartice za odklepanje programov RTV Slovenije. Brez kartice pa je možno gledati spored slovenske televizije le od 17. do 20. ure, kljub temu, da so dolgo zatrjevali, da bodo zaklenjene samo oddaje, ki niso slovenskega izvora.

Kateri sprejemniki so primerni?

1. V poštev pridejo samo digitalni sprejemniki (navadno imajo oznako DVB).
2. Če vam ni dosti do gledanja slovenskih oddaj in vam zadošča gledanje dnevnika ali kakšne oddaje pred njim, potem lahko kupite katerikoli sprejemnik, tudi tisti tako imenovani "free-to-air". S takim sprejemnikom ne boste nikoli mogli gledati vseh oddaj, če bi si jih zaželeli gledati. Lahko pa cel dan poslušate radijske programe. Do kdaj bo to, pa se ni mogoče stoodstotno zanesti. Najcenejši tak sprejemnik se v Nemčiji dobi že za manj kot 600 DEM, v drugih zahodnoevropskih državah pa verjetno tudi za podobno ceno.
3. Če si hočete zagotoviti možnost vsaj kasnejše vstavitve modula za kartico, potem lahko vprašate prodajalca za cenejši sprejemnik, vendar mora imeti možnost kasnejše vstavitve
4. Če nočete, da vas nerazumno obnašanje RTV SLO ovira pri izbiri oddaj, potem takoj kupite sprejemnik s priključkom "Common Interface", ki ima že modul Viaccess za slovensko kartico. Pri nakupu od trgovca zahtevajte, da vam zagotovi ta modul.

5. Naslednji kriterij so možnosti, ki jih sprejemnik ponuja. Poleg samega sprejemanja programov in odklepanja le teh so še druge možnosti. Prva, ki bi jo priporočal, je sprejem videoteksta, ki je z digitalnega satelita mogoč samo prek ustreznega sprejemnika. Če radi poslušate radio, je dobrodošlo, če sprejemnik napiše ime programa. To možnost imajo le redki sprejemniki, je pa zelo koristna, saj vam pri poslušanju radia ni treba imeti prižganega televizorja (seveda, če imate glasbeni stolp ali vsaj aktivne zvočnike)

6. Kje dobiti sprejemnik? Izbira v večjih trgovinah, kjer prodajajo satelitske sprejemnike, je za digitalne sprejemnike še vedno majhna. Splača se vprašati tudi pri kakem manjšem trgovcu oziroma monterju satelitskih naprav. Še prej pa pri prodajalcu časopisov vprašajte za revijo, ki obravnava satelitski sprejem. Nemška revija "Infosat" izhaja menda v več jezikih, obstaja pa tudi neka angleška revija. V teh revijah je dovolj reklam z navedbo cen različnih digitalnih sprejemnikov. Na ta način si boste lažje ustvarili predstavo o cenah, lahko pa tudi že izbrali najcenejšega ponudnika za enak sprejemnik.

7. Podatki za nastavev sprejemnika na slovenske programe, če niso že tovarniško vstavljeni v spomin: Frekvenca: 12.302 MHz; polarizacija: vertikalna; FEC: 3/4; Symbol Rate: 27,5. te nastavitve so potrebne, preden poženete iskanje slovenskih programov.

8. Nekaj izdelovalcev digitalnih sprejemnikov: Med najboljšimi in najdražjimi je Nokia 9600 ali 9602S (nikar pa ne jemljite Nokia D-Box!), Lemon Volksbox (trije sprejemniki v enem, manjka Viaccess), Galaxis 602 CI, Humax FI-VA (699 DEM), Radix Epsilon 2 AD (analogni in digitalni, vendar brez Viaccess 689 DEM), Technisat technibox I (666 DEM brez Viaccess), X-Com CDTV 300 (699 DEM), Grundig Dtr 2000, Galaxis 602 CI (799 DEM).

Janez Modic

ALI STE VEDELI, DA:

- je Pavel Kralj, Maistrov borec, v stotem letu življenja. Je eden od štirih še živečih Maistrovih borcev. V krogu družine in prijateljev je 27. decembra v Poljanski dolini ob Kolpi praznoval 99. rojstni dan. Petdeset let je prodajal suho robo in tako preživiljal številno družino..

“Če nas ne bi bilo, bi bila danes Slovenija manjša. Maister je bil pogumen človek, veliki borec, a mu mnogi takrat niso prisluhnili,” je povedal Pavel Kralj

- so ob 300-letnici baročnega kiparja Francesca Robbe, njegovo umetnino Vodnjak treh kranjskih rek, ki stoji pred mestno hišo v Ljubljani, obdali s stekleno zimsko zaščito. Tako lahko tudi v zimskem času prebivalci Ljubljane in vsi njeni obiskovalci občudujejo vodnjak, ki je bil prejšnja leta skrit pod deskami. Pod stekleno zaščito je urejena ustrezna klima, ogrevana stekla omogočajo stalno temperaturo nad pet stopinj Celzija, kar preprečuje rosenje, obenem pa omogoča tudi normalno delovanje vodnjaka.

- avtomobile BMW kupuje 1,5 odstotka Slovencev. Na leto prodajo v Mariboru v povprečju 140 novih avtomobilov znamke BMW (največ, 70 odstotkov BMW serije 3) in 200 novih avtomobilov znamke Rover.

Obsega poslovanja in prodajnih prostorov pri Integri v Mariboru ne nameravajo več širiti, saj je raven prodaje avtomobilov znamke BMW v Sloveniji že dosežena in celo presežena: vozila BMW kupuje en odstotek in pol ljudi, kar je povprečje tudi v drugih državah.

- novi avstrijski prometni pravilnik o prevozu oseb v vozilih, ki je stopil v veljavo 1. januarja 1999, določa (tako kot naš Zakon o varnosti cestnega prometa), da se v vozilu lahko prevaža le toliko oseb, kolikor sedežev vozila je vpisanih v prometno dovoljenje. Za eno osebo se šteje tu-

di otrok. Število oseb torej ne sme presežati števila sedežev, kar avstrijski varnostni organi preverjajo že pri vstopu v državo.

PREHODNA DEŽELA

Slovenska policija je lani zaradi ilegalnega prehoda državne meje obravnavala več kot 12.342 tujcev, v enakem obdobju leto poprej pa 6.679. To pomeni kar 85 odstotno povečanje ilegalnih prehodov državne meje. Med obravnavanimi ilegalci jih je bilo največ - 4.108 - iz Zvezne republike Jugoslavije (ZRI), sledijo jim državljani Romunije (3.142), Makedonije (1.237) in Turčije (816). Vse več pa je tudi državljanov iz afriških in azijskih držav, pri katerih je problematično tudi ugotavljanje njihove identitete. Največ ilegalcev je v Slovenijo prišlo iz Hrvaške (4.550) in Madžarske (3.417).

LUČ MIRU

V Ljubljano je meseca decembra prispela luč miru iz Betlehema. Osrednja prireditelj je bila v obnovljeni cerkvi sv. Jožefa. Luč miru raznašajo skvati, taborniki in člani mladinskih skupin. Med ljudmi dobre volje po evropskih državah seje mir in preprostost. V naši državi luč miru prejme približno 100.000 ljudi. Vsako leto jo spremlja posebna poslanica za Slovenijo; njeno zadnje sporočilo in poslanstvo je bilo - Zaupanje. Pri luči miru gre za simbolično dejanje, ko luč iz Jezusovega rojstnega kraja ponesejo v različne kraje po svetu z željo, da bi med ljudmi utrjevala mir in razumevanje

NOVO MESTO

Pri Kastelčevih Na Lazu v Novem mestu vsako leto božično drevo krasijo zvezdice, narejene iz ržene slame. Ko prižgejo lučke, te še posebej lepo zažarijo. Jožica Kastelic se je izdelovanja predmetov in okraskov iz žitne slame, ki je prekmurska znamenitost, naučila pred šestimi leti, potem ko se je kot upokojenka udeležila tečaja na Srednji kmetijski šoli Grm. Danes je prava mojstrica te domače obrti, ki pa vse bolj izumira tudi v krajih, kjer se je včasih z njo ukvarjalo zelo veliko ljudi.

NEVARNE ŠTEVILKE

Policisti so lansko leto odredili 104.883 preizkusov alkoholiziranosti. Preveliko količino alkohola so ugotovili v 35.734 primerih. Pri kontroli prometa so po uvedbi nove-

ga zakona o varnosti cestnega prometa ustavili 6170 voznikov, ki so imeli v krvi več kot 1,5 grama alkohola na kilogram krvi. Ti so izgubili vozniško dovoljenje, prav tako kot 1356 povzročiteljev prometnih nesreč, ki so imeli v krvi več kot 1,1 grama alkohola na kilogram krvi.

Po podatkih policije je med povzročitelji prometnih nesreč s smrtnim izidom pod vplivom alkohola vsak tretji voznik, vsak četrti pa povzroči nesrečo s hujšimi posledicami. Povprečna koncentracija alkohola v krvi je letos pri povzročiteljih prometnih nesreč znašala kar 1,63 grama alkohola na kilogram krvi.

LANI V POMURJU MANJ PORODOV

Mamice iz Pomurja, kjer skupaj živi nekaj manj kot 130.000 ljudi, se za porode daleč najpogosteje odločajo za regijsko bolnišnico v Rakičanu pri Murski Soboti, za katero že vrabci na vejah čivkajo, kako je potrebna rekonstrukcije oziroma novogradnje. Ob tem se zgodi, da kakšna izmed prebivalk Prekmurja in posebej Prlekije svojega malčka ali malčico povije v porodnišnicah v Mariboru, na Ptujju ali kje drugje. In ne glede na to, da so porodi možni tudi drugje, je več kot očitno, da jih je tudi v Pomurju čedalje manj. Tako je bilo v regijski soboški porodnišnici lani še samo 880 porodov, leto prej 913, še leto nazaj (1996) pa kar 1017. In če se po jutru dan pozna potem se bo število rojstev v pokrajini ob reki Muri še zmanjševalo. 1. in 2. januarja sta namreč v soboški porodnišnici na svet prijokala samo dva fantka.

ŠTUDIJ V LETU 1999/2000

Vlada je sprejela sklep za razpis za vpis v visoko šolstvo v študijskem letu 1999/2000. Letos jeseni bo novi generaciji študentov na razpolago 14.078 mest za redni študij in 7.370 mest za izredni študij, kar je največ doslej. Vlada je podelila koncesije za tri nove visokošolske strokovne študijske programe, ki jih bodo izvajali samostojni visokošolski zavodi v Portorožu, Novi Gorici in Novem mestu. Lani je v Sloveniji diplomiralo 8.779 študentov, kar je daleč najboljši uspeh doslej. Skrajni rok za vpis je 5. marec.

LIPICANCI

Kakšna podrejenost čaka Slovenijo v Evropski zvezi jasno kaže primer z lipicanci oziroma z vodenjem izvirne rejske knjige za njih. Avstrija in Italija, kot članici Evropske zveze, sta se že dogovorili o vodenju rejskih knjig za lipi-

cance, Slovenija pa je iz tega izključena. Tudi sama slovenska vlada je uradno potrdila, da je komisija Evropske zveze na pogovoru konec oktobra v Bruslju slovenski strani jasno povedala, da dokler Slovenija ne bo članica zveze, ne more postavljati svojih zahtev glede vodenja rejske knjige za lipicance. To bo lahko storila šele, ko bo članica zveze, takrat pa bo očitno že prepozno.

EVRO V SLOVENIJI

Na prihod nove valute evra se je dobro pripravila tudi naša država skupaj z vsemi bankami. Domači tolar je še naprej ostal zakonito plačilno sredstvo, varčevalci pa že lahko v slovenskih bankah prosto zamenjajo vse svoje devizne prihranke v novo evropsko valuto. Ta zamenjava v veliki večini bank poteka brez kakršnekoli provizije. Varčevalcem je ponujeno več oblik kratkoročnega in dolgoročnega varčevanja v novi valuti.

Pri uvajanju evra je bilo sprejeto načelo "brez omejevanja in brez prisile". To pomeni naslednje:

- varčevalci lahko vse svoje dosedanje prihranke še naprej vodijo v dosedanji valuti, vendar najdlje do 1. januarja leta 2002, ko jih bo matična banka avtomatično spremenila v evre.
- banki lahko naročite, da vaše prihranke vodi v novi valuti.
- vsa nakazila v domovino in iz domovine so mogoča v obeh oblikah (npr. DEM, ITL, ATS ali pa v evrih).
- za vse ostalo varčevanje z valutami, ki so zunaj evropske monetarne unije (npr. CHF, USD, CAD...) pa ostanejo v veljavi vsi stari zakoni.

STOPNJEVALNO PRIREDJE

LOČNO PRIREDJE

1. POIŠČI V NASLEDNIH POVEDIH
LOČNA PRIREDJA IN JIH IZPIŠI:

Ali učitelj razlaga ali sprašuje? Ali popoldne prideš k meni ali bom moral jaz k tebi? Ali si prebral roman Pod svobodnim soncem? Ali se bova šla drsat ali bova igrala šah? Ali hitro daj ali pa sploh ni treba! Knjigo mi prinesi ali pa pošlji po pošti. Ali sem te že kdaj nalagal? Darko ni mogel ali pa ni hotel priti. Fantje so se pogovarjali na stopnišču ali pa so igrali nogomet na travniku pred blokom. Babica je krmila kokoši ali ružila koruzo ali pomagala Marti v kuhinji. Naj gre dež ali pada toča, samo da bo konec suše.

2. V NASLEDNIH POVEDIH VSTAVI
VEZALNI, NATO ŠE LOČNI VEZNIK:

Med glavnim odmorom gredo učitelji v zbornico. Porazgubijo se po kabinetih. Fantje se preganjajo po razredu. Prepisujejo domače naloge. Dekleta se pogovarjajo. Učijo se za naslednjo učno uro. Reditelji brišejo tablo. Pripravljajo vse potrebno za malico. Po šoli gredo učenci domov. Igrajo se. Čakajo starše. Doma se učenci učijo. Pomagajo staršem. Gledajo televizijo. Zvečer se umijejo. Zmolijo večerno molitev. Zaspijo.

3. POSTAVI VEJICE, KJER SO
POTREBNE:

Ali bi posedeli v dnevni sobi ali bi šli na sprehod? Ali greš z nami ali z njimi? Tomaž sedi pred televizorjem ki je stalno prižgan ali pa navija gramofonske plošče. Prosim te Peter ali me tikaj ali pa te bom tudi jaz začel vikati. Ali delaj ali pa pojdi. Lepo ga prosi ali mu grozi pri njem nič ne zaleže. Želodca ni mogoče prevpiti ali pregovoriti. Ali je dobro kar sem naredil ali ni?

4. DOPOLNI V LOČNO PRIREDJE:

Ali telovadi ..... - Ali pride ob osmih ..... - Luka se ni mogel odločiti, ali naj vzame laks ..... - V trgovini si bom kupil sendvič ..... - Uthni ..... - Naredi, kot ti je ukazal oče, ... - Beri knjigo, ki jo imaš za domače branje, ... - Ali je Tone doma ..... ? - Ali si prebral Pestrno ..... ? - Ali pojdeš na izlet ..... ?

5. DOLOČI VRSTO PRIREDJA:

Niti ga nisem videl niti ga ne poznam. - Ali se obnašaj spodobno ali beri bonton za otroke. - Potrkala je na vrata, vstopila v knjižnico in pozdravila. - Ali si knjigo izposodi ali se umakni, da pridejo še drugi na vrsto. - Matej naj si orodje kupi v Merkurju ali pa izposodi pri sosedovih. - Tista pa hodi in sanja hkrati. - O Maji verjetno niste ne slišali ne brali, kaj. - Vanja obiskuje 7. razred osnovne šole in hodi v 5. razred glasbene.

PROTIVNO PRIREDJE

6. POVEŽI PO DVE POVEDI V
PROTIVNO PRIREDJE:

Janko se je naučil besedilo na pamet. Ne razume ga dosti. - Marta piše hitro. Žal dela pravopisne napake. - Vsi so prišli. Rudi je bil izjema. - Rezljal je ves dan. Zvečer kipec še ni bil gotov. - Maja lepo riše. Ni postala akademska slikarka. - Dal je vso moč od sebe. Na cilj ni pritekel v prvi skupini. - Sergej Bubka je svetovni rekorder in skoku v višino ob palci. Na olimpijadi v Barceloni ni dobil medalje. - Delal je šoferski izpit. Ni ga opravil.

7. DOPOLNI POVEDI V PROTIVNO
PRIREDJE:

Ni se pripravljaj na maturo, ... - Mali Martin je poslušal pogovor odraslih, ... - Mama je skuhalo okusno kosilo, ... - Telefonirali so mi, ... - Jelka ne zna plesti, ... - Zveri veliko pejejo, ... - Ne približuj se preveč kletkam, ... - Večina ljudi

si ne upa k zverem, ... - Ne misli s svojo glavo, ... - Bral je, ...

8. VSTAVI VEJICE IN DOLOČI VRSTO
PRIREDJA:

Hodila sta in hodila pa sta prispela do čokoladne hišice. Gledal sem v nakazano smer vendar nisem videl ničesar. Ne hodi ven in noter temveč se ustavi na enem kraju. Mama me je kregala toda nisem je poslušal. Že dolgo me ni niti pohvalila niti nagradila. Sonja sedi pri knjigi pa se ne uči.

REŠITVE:

1. POIŠČI V NASLEDNIH POVEDIH
LOČNA PRIREDJA IN JIH IZPIŠI:

Ali učitelj razlaga ali sprašuje? Ali popoldne prideš k meni ali bom moral jaz k tebi? Ali se bova šla drsat ali bova igrala šah? Ali hitro daj ali pa sploh ni treba! Knjigo mi prinesi ali pa pošlji po pošti. Darko ni mogel ali pa ni hotel priti. Fantje so se pogovarjali na stopnišču ali pa so igrali nogomet na travniku pred blokom. Babica je krmila kokoši ali ružila koruzo ali pomagala Marti v kuhinji. Naj gre dež ali pada toča, samo da bo konec suše.

2. V NASLEDNIH POVEDIH VSTAVI
VEZALNI VEZNIK:

Med glavnim odmorom gredo učitelji v zbornico in se porazgubijo po kabinetih. Fantje se preganjajo po razredu in prepisujejo domače naloge. Dekleta se pogovarjajo in se učijo za naslednjo učno uro. Reditelji brišejo tablo in pripravljajo vse potrebno za malico. Po šoli gredo učenci domov, se igrajo in čakajo starše. Doma se učenci učijo, pomagajo staršem in gledajo televizijo. Zvečer se umijejo, zmolijo večerno molitev in zaspijo.

2. V NASLEDNIH POVEDIH VSTAVI
LOČNI VEZNIK:

Med glavnim odmorom gredo učitelji v zbornico ali se porazgubijo po kabinetih. Fantje se

preganjajo po razredu ali prepisujejo domače naloge. - Dekleta se pogovarjajo ali se učijo za naslednjo učno uro. - Reditelji ali brišejo tablo ali pripravljajo vse potrebno za malico. - Po šoli gre do učenci ali domov ali se igrajo pred šolo ali pa čakajo starše. - Doma se učenci učijo ali pomagajo staršem ali pa gledajo televizijo. Zvečer se umijejo ali zmolijo večerno molitev ali pa zaspijo.

3. POSTAVI VEJICE, KJER SO POTREBNE: Ali bi posedeli v dnevni sobi ali bi šli na sprehod? Ali greš z nami ali z njimi? Tomaž sedi pred televizorjem, ki je stalno prižgan, ali pa navigira gramofonske plošče. Prosim te, Peter, ali me tikaj ali pa te bom tudi jaz začel vikati. Ali delaj ali pa pojdi. Lepo ga prosi ali mu grozi, pri njem nič ne zaletuje. Želodca ni mogoče prepviti ali pregovoriti. Ali je dobro, kar sem naredil, ali ni?

4. DOPOLNI V LOČNO PRIREDJE: Ali telovadi ali prinesi zdravniško potrdilo. - Ali pride ob osmih ali pa ga sploh ne bo. - Luka se ni mogel odločiti, ali naj vzame laks ali naj raje kupi trnek. - V trgovini si bom kupil sendvič ali pa sladko čokolado. - Utihni ali govori glasneje! - Naredi, kot ti je ukazal oče, ali pa delaj po svoji glavi! - Beri knjigo, ki jo imaš za domače branje, ali pa mi pridi pomagat. - Ali je Tone doma ali že spet pohajkuje? - Ali si prebral Pestno ali si gledal film? - Ali pojdeš na izlet ali boš ves dan bulil v to škatlo?

5. DOLOČI VRSTO PRIREDJA: Niti ga nisem videl niti ga ne poznam. (stopnjevalno) - Ali se obnašaj spodobno ali beri bonton za otroke. (ločno) - Potrkala je na vrata, vstopila v knjižnico in pozdravila. (vezalno) - Ali si knjigo izposodi ali se umakni, da pridejo še drugi na vrsto. (ločno) - Matej naj si orodje kupi v Merkurju ali pa izposodi pri sosedovih. (ločno) - Tista pa hodi in sanja

hkrati. (vezalno) - O Maji verjetno niste ne slišali ne brali, kaj. (stopnjevalno) - Vanja obiskuje 7. razred osnovne šole in hodi v 5. razred glasbene. (vezalno)

6. POVEŽI PO DVE POVEDI V PROTIVNO PRIREDJE: Janko se je naučil besedilo na pamet, a ga ne razume dosti. - Marta piše hitro, vendar žal dela pravopisne napake. - Vsi so prišli, le Rudi je bil izjema. - Rezljal je ves dan, toda zvečer kipec še ni bil gotov. - Maja lepo riše, pa ni postala akademska slikarka. - Dal je vso moč od sebe, vendar na cilj ni pritekel v prvi skupini. - Sergej Bubka je svetovni rekorder v skoku v višino ob palici, toda na olimpijadi v Barceloni ni dobil medalje. - Delal je šoferski izpit, vendar ga ni opravil.

7. DOPOLNI POVEDI V PROTIVNO PRIREDJE: Ni se pripravljaj na maturo, a jo je vseeno opravil. - Mali Martin je poslušal pogovor odraslih, vendar ni ničesar razumel. - Mama je skuhala okusno kosilo, toda Klemen se ga še dotaknil ni. - Telefonirali so mi, vendar me ni bilo doma. - Jelka zna plesti, toda kvačkanja se šele uči. - Zveri veliko pojejo, a so zmeraj lačne. - Ne približuj se preveč kletkam, ampak živali opazuj od daleč. - Večina ljudi si ne upa k zverem, le krotilci se jih ne bojijo. - Ne misli s svojo glavo, marveč samo sprejema mnenja drugih. - Bral je, vendar si ni zapomnil ničesar.

8. VSTAVI VEJICE IN DOLOČI VRSTO PRIREDJA: Hodila sta in hodila pa sta prispela do čokoladne hišice. (vezalno) - Gledal sem v nakazano smer, vendar nisem videl ničesar. (protivno) - Ne hodi ven in noter, temveč se ustavi na enem kraju. (protivno) - Mama me je kregala, toda nisem je poslušal. (protivno) - Že dolgo me ni niti pohvalila niti nagradila. (stopnjevalno) - Sonja sedi pri knjigi, pa se ne uči. (protivno)

Milan Kobal

IZRAŽAJMO SE LEPO

KRAJEVNI PRISLOVI (tu, tukaj, tod, kjer, koder)

TU, TUKAJ se rabi za mirovanje: *Tu stojim in se ne ganem. Nikoli še niste bili tu. Tukaj nam je lepo.* Rabi se tudi v zvezah "tu in tam, tu pa tam", ki ima tudi časovni pomen: *Tu pa tam se napije.*

Napačna je zveza "od tu", "do tu", za to se rabi "od tod, do tod".

TOD rabimo ob premikanju ali kadar govorimo o širšem področju: *Nikoli še nismo hoditi tod. Tod se najlepše pride na vrh. V zvezi s predlogi podobno kakor "kod": Od tod naprej bo samo še pustota. Takrat smo prišli samo do tod. Od tod do tod je vse njegovo.*

Zraven imamo še par oziralnih prislovov "kjer, koder", ki se po pomenu ločita enako kakor "kje, kod".

KJER v oziralnih zvezah odgovarja na vprašanje *kje*: *Kje si bil včeraj? Tam, kjer sva bila zadnjič. Kje se bomo ustavljali? Kjer nam bo pač všeč.*

Tudi za izražanje poljubnosti: *Kjer koli dobite meso, ga kupite. Tega ne boste našli kjer si bodi.*

KODER odgovarja v vprašalnih zvezah na vprašanje *kod*: *Kod ste hodili ves dan? Koder se je le dalo. Koder sem hodil, povsod so se mi odpirala vrata.*

Izražanje poljubnosti: *Sprehaja se ob vsakem vremenu in koder si bodi.*

Raba s predlogi: *Od koder je prišel on, je prišla še žena. Pojdimo do tja, do koder nas bodo pustili.*

- Mica, kam si dala prah, ki je bil na kredenci? Pomembno telefonsko številko sem zapisal vanj.

- Prideš jutri ob enajstih?

- Ob enajstih ne morem, se bom poročil. Zvečer, če hočeš.

“Ali čistite pri vas tudi ženske jezike?” zbode moški uslužbenko v kemični čistilnici.

“Žal ne. So se nam stroji pokvarili že pri moških!”

- Slišite, ta papagaj nič ne govori!

- Najbrž mulo kuha, ker sem ga tako poceni prodal.

- Očka, Mihec me je s tvojim copatom po glavi!

- Povej mu, da mu jih bom pošteno naložil, če ne bo pustil mojih copat pri miru!

- Micka, ali boš klicala na pomoč, če te bom hotel poljubiti?

- Zakaj bi klicala na pomoč? Ali tega nisi zmožen sam narediti?

- Ata, si ti močnejši od mene?

- Seveda sem. Zakaj pa to sprašuješ?

- Ker me nikoli ne braniš, kadar me mama tepe.

Polica j se podi za cigansko družino. Oni zavijejo s ceste, pa čez polje in v hosto. Policaj prisopiha do polja in vpraša tam brkljajočega kmeta, če je videl kakšne cigane. Kmet odgovori: “Ja, tjale so šli.” in s prstom pokaze v gozd, “Drugič se pa skupaj držite!”

Babica, saj lahko vzamemo tole, potrebujemo za šotor.

- Ata, učiteljica je rekla, da mi več ni treba pomagati pri domačih nalogah, ker že jaz sam naredim preveč napak.

- Jani, ali veš, zakaj ima slon v rilcu dve luknji?

- Ne vem.

- Eno ima za mrzlo, drugo pa za toplo vodo.

- Ta avto vozim že pol leta, pa nisem še nič dal za popravila.

- Vem. So mi v servisni delavnici povedali.

... in možu, ki se nikoli ni spomnil mojega rojstnega dne, zapuščam robec, da si bo delal vozle!

Znana filmska igralka pričakuje naraščaj in to objavijo časopisi.

“Kako pa ve, da bo dobila otroka?” zanima Metko.

“Mar misliš, da ne bere časopisov?” ji odgovori Petrček.

- Žena, letos ne bomo mogli iti na dopust. Moramo misliti na dolgove.

- Pa bomo šli. Mislimo lahko tudi na dopustu.

- Pred tremi leti sva se z zaročenko sporazumela, da bova odkrito pokritizirala lastne napake.

- Pa dobro deluje ta vajin sistem?

- Ne vem. Od tistega večera ne govoriva več.

Očka, če zasučem sem, kaj dobim?

- Dunaj.

- In če zasučem na to stran?

- Prago!

- In tu?

- Eno okoli ušes!

- Ste kroničen alkoholik ali pijete od časa do časa?

- Pijem samo od časa do časa.

- V kakšnih časovnih razmikih?

- Takole vsakih 20 do 25 minut.

Pride pacient k zdravniku na pregled. Ta ga preiskuje do onemoglosti, na koncu pa reče:

“Ne morem in ne morem odkriti, kaj vam je, ampak mislim, da je kriva pijača.”

Pacient odgovori:

“Nič ne marajte, bom pa prišel, ko boste trezni...”

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 40 DEM. Vsaka beseda od 50 naprej stane 1 DEM. Trikratna objava oglasa stane 100 DEM, celoletna 300 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu, plačate jih lahko pri vašem duhovniku ali na uredništvu.

09901

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

02901

• V vseh pravnih zadevah se lahko obrnete na odvetnika Daniela in Magdaleno Špec, Alte Benninghofer Str. 6, 44263 Dortmund (Hörde), Tel.-faks: 0231 427 1190.

01901A

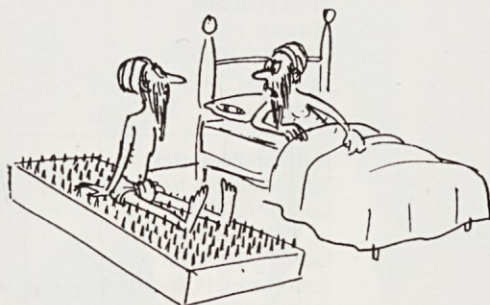
• V mirnem kraju, med Sežano in Novo Gorico (blizu italijanske meje) prodam novo, delno takoj vseljivo hišo. Uporabno tudi za dve stanovanji. Skupaj z vrtom meri 1000 m². Podrobnejše informacije v Nemčiji na telefon 08091-2312.

01901B

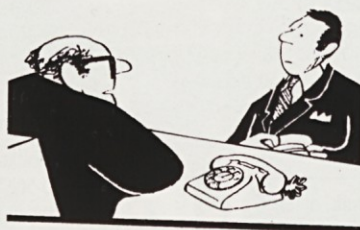
• Bistrica ob Sotli 30 a – prodamo opremljeno stanovanje (135,5 m²) in 1651 m² zemlje. Ocenitev brez opreme 161.000 DM. Cena po dogovoru. Marija Bernert, Am Bühlberg 39, 94565 Rathmannsdorf - D. Tel. 08546/1016; med 19. in 22. uro.

Sedaj pa še vi, že tako imam danes samo smolo!

Oprostite, vsakdo ima svoje navade!

Imate bogate izkušnje, vendar ne dovolj, da bi postali moj zet!

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKИH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road,
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 0171 - 735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl, delegat

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 91 31 69 37

mag. Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Ansfelden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITTAL:

A-9800 SPITTAL / Drau,
Marienkapelle
Villacherstraße

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Kazimir Gaberc

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36,
B-3630 EISDEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01

BOSNA IN HERCEGOVINA

p. dr. Marijan Šef

Hercegovačka 1B
71000 Sarajevo
tel. (*387) 71 657 548
tel./faks (*387) 71 650 795

FRANCIJA

Silvo Česnik, delegat

David Taljat, odgovorni na jugu Francije
3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 03 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 03 87 81 47 82,
(Mlin) (*33) 03 87 01 07 01

HRVAŠKA

HR – 10000 Zagreb. Slovenska skupnost je
oskrbovana iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič

Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 481 - 32 123

JUGOSLAVIJA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
ZR JU – 11000 Beograd,

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik,

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel./faks (*49) 0208 - 64 708-82

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. in faks (*49) 069 - 63 65 48

Janez Modic

A 4, 2,
D-68159 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00

Stanislav Gajšek

Bogdan Pavalec, past. sodelavec

Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Staffenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks. (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Oskrbovano iz Stuttgarta

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 43 43 41,
faks (*49) 07 121 - 47 2 27

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák,

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec

tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 089 - 21 93 79 00
tel. (*49) 0172 - 9796 - 738
fax: (*49) 089 - 219379016
Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

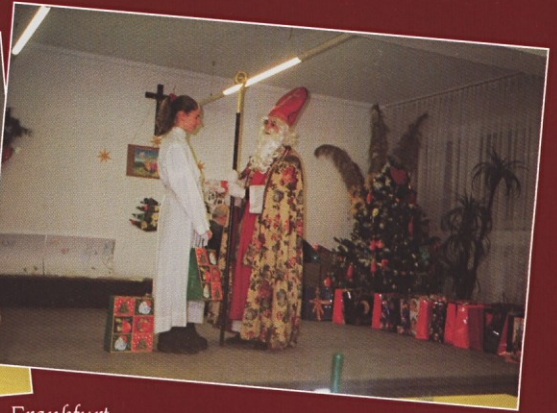
Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVIČA

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 Zürich,
tel. (*41) 01 - 301 44 15,
GSM (*41) 079 - 662 10 11

Miklavževanje 1998

Frankfurt

München

Oberhausen

Stuttgart

